YARIM AY

No 14

15 K

30 AĞUSTOS

UTKU VE UÇAK BAYRAMIDIR

ELEKTRİK VANTİLÂTÖRÜ

SAYESİNDE
İSTEDİĞİNİZ
KADAR

**SERİNLİK
TEMİN
EDEBİLİRSİNİZ**

*Herhangi Bir Cereyan
Prizine Takılabilir*

SATİE de

12 Ay Vade İle Satılır

Satış Yerleri:

SALIPAZAR MAĞAZASI	**KADIKÖY**
Salıpazarı, Necatibey c. No. 428-436 Tel. 44963	Muvakkıthane caddesi, Tel. 607
METRO HAN	**BÜYÜKADA**
Tünel Meydanı, Beyoğlu Tel. 44800	23 Nisan caddesi, Tel. 56-128
ELEKTRİK EVİ	**ÜSKÜDAR**
Beyazıt Mürekkebciler caddesi Tel. 24387	Şirketi Hayriye iskelesi, Tel. 60

TAKSİMDEKİ SERGİYİ
ZİYARET EDİNİZ

BAKER DE

*Her Aradığınızı
Bulabilirsiniz*

15 GÜNDEN 15 GÜNE

ZEVK İHTİKÂRI

Mikropların çoğu muayyen yerlerde arlar. Fakat mikropların en müthişi n ihtikârın girmediği, barınamadığı hit, iş, mefhum yok gibidir.

Çünkü sade emeğin ve paranın ;il; dostluğun, rütbenin, şerefin, nusun, sevdanın; hatta zevkin ihti- yapılıyor.

Ben bu yazımı, bu sonuncu ihtikârın ısına, tarifine tahsis etmek niyetin- rim.

İnsanlar için eğlenmek te çalışmak dar; yemek, içmek, uyumak kadar yatî bir ihtiyaçtır.

Bedava eğlenmek imkânı yalnız, niyetin içindeki hudutsuz gülünçlük- sezebilecek kadar müstehzi ve rak bir zekâya sahip olanlar için mkündür.

Bu çok nadir mazhariyetten mah- n olanlar ekseriyeti teşkil eder, ve ların eğlentileri her şeyden pahalıya rduğu için, bir azap oluyor.

İstanbul güzel şehirdir. Fakat bir stumun dediği gibi: "İstanbula güzel- ini veren herşey halıkın, ve İstanbu- tadını kaçıran herşey mahlûkun eridir!...".

Meselâ : İstanbulu, zevkine doyum naz kumsallarla, sahillerle oyalayan lıktır. Fakat o kumsalların ve sahil- in tadını kaçıran mahlûktur.

Meselâ İstanbula yemyeşil ağaçlıklı su başları beğışlıyan halıktır. Halbuki bu yemyeşil ağaçlıklı su başlarının keyfini kurutan mahlûktur.

Çünkü faraza bir plâj, bir mesire safası; altından çok güç kalkılır bir masrafa maloluyor.

Meselâ: Küçük Çiftlik parkında, ufacık bir rakının şişesi dört liraya, Suadiyede bayat ekmekten ve kokmuş yağdan yapılmış avuç kadar sandoviç altmış kuruşa, Belvüde içilen ılık bir gazoz bir liraya mal oluyor.

Ve siz, kabarık hesap puslasile karşılaşınca; ciğerlerinize dolan temiz havayı eleyen denize de; gözlerinizi doyuran ağaç gölgesinin serinliğine de; zevkle dinlediğiniz Münir Nureddinin, yüreğinizde keyfin ihtilâlini yaratan Denizkızının; sevimli sanatkâr Safiyenin seslerine de düşman kesiliyorsunuz!

Eğer, fiyatlarile hiç olmazsa orta sınıf halkını da tatmin edebilecek eğlence yerleri de bulunsaydı, kendimde bu mevzua temas hakkını göremiyecekdim.

Fakat İstanbulun muayyen ve malûm eğlenti mahallerini gözönüne getirenler göreceklerdir ki, vasatî kazanca sahip olan ekseriyete, tezgâh başlarından başka tek ehven yer kalmıyor. Ve eğlenti ihtiyaçlarını biraz daha sıhhî, biraz daha medenî, biraz daha tabiî şekilde doyurmak istiyenler, bu imkânı ancak geçimlerinin gemini iyice kasmak suretile bulabiliyorlar.

Bu itibarla denilebilir ki, plâjlara ve ağaçlıklı bahçelere kurulan tezgâhlarda yaman bir zevk ihtikârı yapılıyor.

Ve memleketteki üç buçuk sanatkârı yem gibi kullananların yaptıkları bu ihtikâr, diğer birçok ihtikârlardan çok daha büyük bir kalabalığı mutazarrır ediyor.

Bu itibarla; zevk ihtikârlarile mücadele etmek, hiç değilse diğer ihtikârlarla mücadele etmek elzemdir.

Naci Sadullah

Öz Türkçe Yazı Müsabakası

Müsabakaya iştirak müddeti bitmiştir. Bundan böyle gelecek yazılar müsabakaya girmiyecektir. Muhterem okuyucularımızın gönderdikleri yazılar, tetkik ve tasnif için, en kuvvetli yazıcılarımızdan toplanma bir jüri heyetine verilmiştir. Neticesini ancak bir ay sonra ilân edeceğiz.

ESKİ İLE YENİNİN FARKLARI

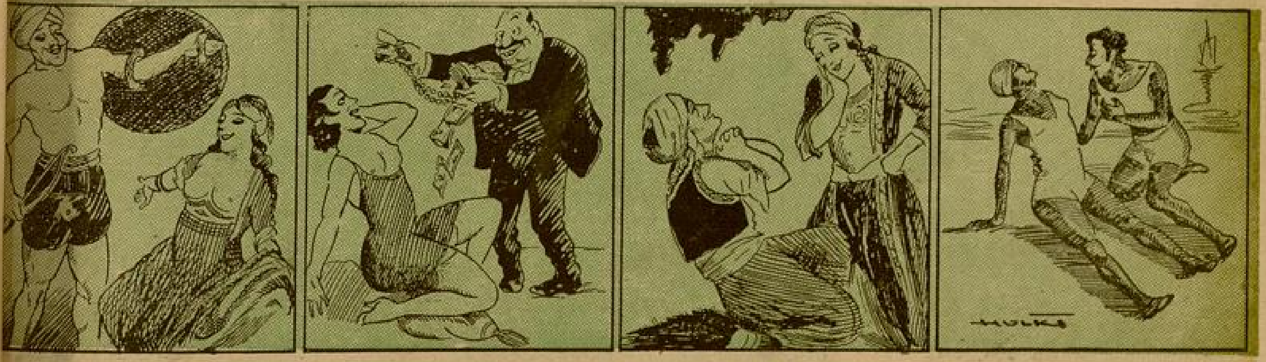

1 — Eski devirlerde gençlik kahramanlık ararırdı...

2 — Şimdi ise !.... !....

3 — Eski devirlerde erkek saf ve temiz bir güzellik arardı...

4 — Şimdi ise !.. .. !.. ..

Bakdım: Adı "Alaycı,, Bükreşe Bir Günde, Parise Üç Günde Varan Vapur, Tren Gibi Geçmiş Asırlardan Artakalma Kaplumba Yürüyüşlü Taşıtlarla Alay Ediyor Besbelli!..

◆

Bindiğimiz Bir Yolcu Uçağı Olmasaydı, Can ve Gönülden Bir Bomba Atardım Kuruçeşme Üstüne!....

◆

Şunu İyi Biliniz ki: Herhangi Bir Ülkede Hava Kalkınışı Ancak Sivil Pilotlar Yetiştirilmesi.. Ulusal Hava Tecim ve Posta Yollarının Çoğalmasile İmkân Çevresine Girer.

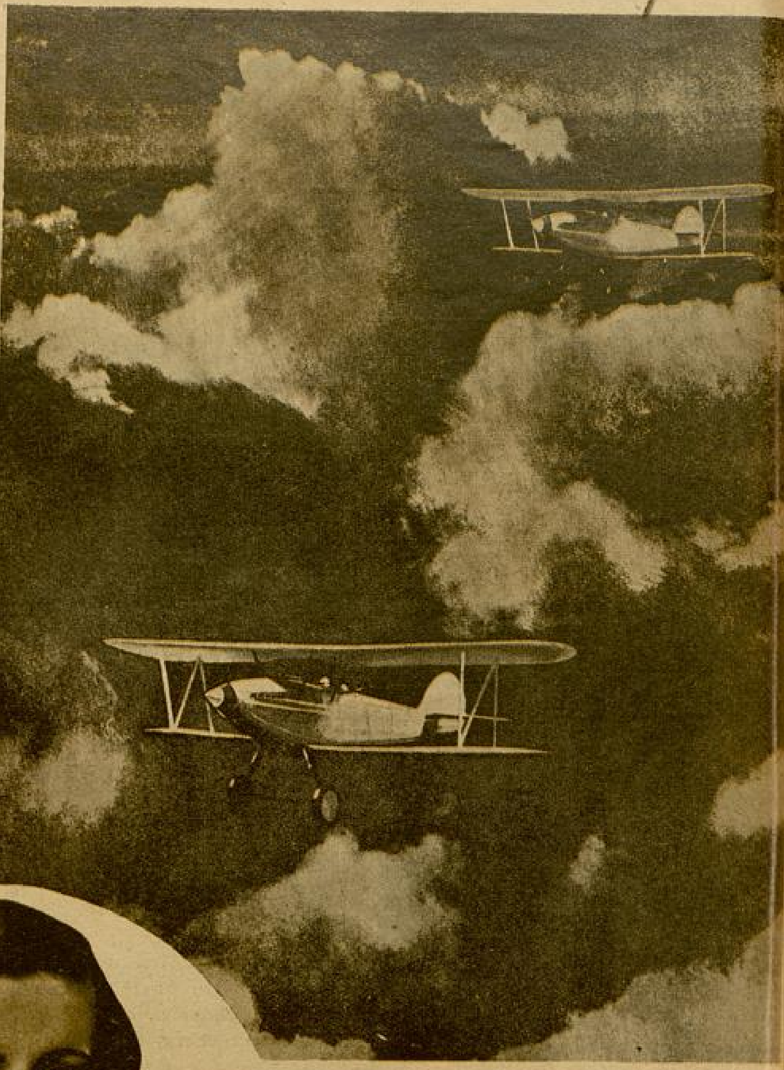

İSTANBUL HAVASINDA BİR UÇUŞ!..

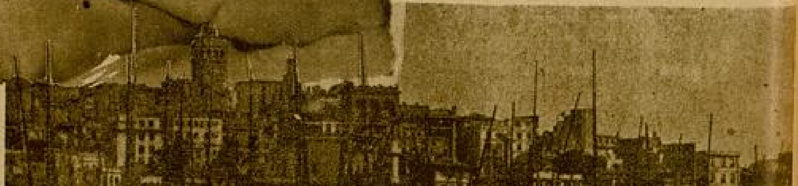

Bayan Meliha Avni

Tek başımayım, bizim yazı odasında... Yemek odasında yemek yenir, yatak odasında yatılır, bekleme odasında vapur, tren; sıra, bizim Köprü iskelelerinde ise eş dost... daha garibi günün geçmesi - beklenir. Burada da yazı yazılır bizim bildiğimiz; amma acaktan başım işlemiyor işte.,. Yarım saattir önümde boynu bükük duran kâğıt; üstündeki karmakarışık şekillerle Tutankhamenin mezar taşına döndü... Anahtarını bulmak kimseye nasip olmayacak rastgele doğan o kimbilir anlamları ne derin, ne engin hiyeroglifleri!

Telefon çalıyor, başlamadığım yazıyı böyle yarıda bırakdıran münasibetsiz de kim?

— Allô, allô! Yarım Ay mı? Burası Yeşilköy Aerodromu, konuşan Erfrans Türkiye mümessili... İstanbulu bombalar altında gösteren resminizi gördüm, çok beğendim.. Yarın akşam İstanbul üstünde bir gezinti uçuşu yapıyoruz. Davetliler: * * * idaresinden bir direktörle bir enspektör, iki Fransız bayan, Kadın Hava Birliği üyelerinden bir bayanla kardeşi. Daha bir kişilik yerimiz var. İstanbul gazetelerinde gördüğüm hava propagandası resimlerinin en eyisini basan Yarım Ayı da davet edeyim dedim. Yazı bakanı birazdan mı gelir.. Lütfen kendisine söyleyin, kabul ediyorsa bana telefon etsin.

Yarın dört buçukta otokarımız size uğrar, gelecek olan yazıcınızı alır.. Evet yediye kadar buradayım... Teşekkür ederim.

***

Sekiz kişilik uçağa 9 kişi davet edilmez a! Otokardan 12 kişi çıkınca bizi karşılayan hava mühendisi bir durakladı!.. Sayıyı şaşıran ben miyim, onlar mı diye... Berikiler anlaşılan kıyas yolu ile davranmışlar.. İstanbulun tramvayına, tuneline, vapuruna Tanrının günü alabileceğinin iki üç misli halk biner de, sekiz kişilik uçak 13 kişi alamaz mı?

(Hiç olmazsa düşünmeliydi ki karada, denizde olduğu gibi havada da şametten kaçınmak gerektir; ve sizi davet edene: „Gel sen de on üçüncü ol!„ Demek uygunsuz düşer). Bir mantık kıyasından doğan sayı fazlasını, ne aklına, ne de uçağa sığdıramayan hava mühendisi, davetli davetsiz kimseyi açıkta bırakmayı da ev sahibliğine yaraşıramadı: Bir yerine iki uçuş yapmak yolile düğümü çözdü. Böyle umulmadık bir vaziyetle karşılaşan adamın üstelik yabancı olması, kendi payımıza öğünülecek şeylerden sayılamazdı. Mümessilin biribirimizle tanıştırdığı bayan Meliha Avni ile kardeşi de, benim gibi düşünüyorlradı. Süt dökmüş kediye dönmüştük. Uçümüz bir ağızdan:

— Zahmet etmeyin, dedik, başka bir güne bırakalım!..

Mümessil bulduğu şekilde israr etti, ve:

— Birazdan Yeşilköy Süel hava komutanı gelecek. İkinci uçuşa kalın, sizi onunla tanıştırayım. Diye bahsı kapattı.

Uçak hangardan çıkarıldı. Motörleri işlemeye başladı. Binecekler bindi. Bakdım adı "Alaycı„. Bükreşe bir günde Parise üç günde varan vapur, tren

YAZAN:

AVNİ MOGOL

gibi geçen asırdan arta kalma kaplumbağa yürüyüşlü taşıtlarla alay ediyor besbelli! Öyle ya, tan yeri ağarırken buradan kalkan uçak yolcuları, güneş batmadan Parise varıyorlar şimdi. Hem de orta yolla, saatte 280 kilometreyi aşmadan...

Alaycı kuşun şekline ve havalanmadan kırda sıçraya sıçraya gidişine bakan içimizden birisi, onu iri bir çekirgeye benzetiyor. Yirmi metre ileride havalandı, küçüldükçe küçüldü, İstanbul üstüne doğru gözden kayboldu gitti.

Başımız havada bu 1935 kuşunun uçuşuna dalmışken, bizim aramıza bir yeni gelen katılmış; gözlerimizi yer yüzüne çevirince onu gördük. Çağdan çağa, doğudan batıya akın eden; ülkeler, gökler aşan atalarının sert ve çekik izleri inceleşmiş, kaybolmamış esmer ve sicak yüzünde bu Türk gencinin!.. Yeşilköy Süel hava subayı Hidayet. Onbir senedir üst üste uçuşlarının sayısını saymaz olmuş artık:

— İlk uçuş günü korkmadım diyemem. Onbir sene evvelki uçaklara pek güvenilmezdi tabiî. Sonra çocuk

Bay Avni Mogol

denecek bir yaşda idim. Gece uyku tutmadı. Sabaha karşı dalmışım. Adamı uçmaktan büsbütün vazgeçirmeye kâfidi - gördüğüm rüyalar. Zifiri boşlukda düşüyor, düşüyor, arada bir şöyle havalandıktan sonra, yine tepetaklak gidiyordum. Böyle uçsuz bucaksız boşlukda boyuna düşmek öyle berbad şey ki artık bitsin; taş toprak, bir yere çarpıp da kemiklerim dağılsın isterse diye çırpınıyordum.

O da oldu sonunda. Bir yere çarptım. Sarsıntile gözlerimi açınca ilk işim kemiklerimi yoklamak oldu. Hepsini yerli yerinde buluşuma şaşmıştım. Yatakdan kendimi atmışım meğer. Üstelik beni deniz de tutar. Sağlam, diyordum, havalanınca bulantı başlayacak. Oysaki bir kere uçunca ne korku kaldı, ne bulantı geldi. Çabucak alışdım ve sonraları uçmak vazgeçilmez bir eğlence oldu benim için.., Kadınların bazı erkeklerden çabuk uçuşa alışdıklarını gördüm.

Bir tarihte Konya İlbayının eşi binmişti yanıma. Öyle şişmandı ki, o ağırlıkla uçak havalanacak mı? diye düşünce aldı beni. Yarım saat gezdirdim. Muziplik buya, biraz da yalpaladım. Sağlam, diyordum, bindiğine bineceğine pişman olmuştur bayan. İnişde ne göreyim? Ağzı kulaklarında, keyfi yerinde: "Aman pek az sürdü, bir daha uçuşumuzda daha çok kalalım havada!„ demez mi?

Bayan havalanınca ağırlığının fazlası ansızın erimiş gibi hafifliyor, içi açılıyordu anlaşılan. Hava yolculuğuna bir türlü alışamayanlar da var. Daha geçen gün uçurduğum genç bir sporcu: "bir daha uçarsam iki olsun„ diyordu inişde... böyleleri az bereket versin. Şimdiki uçuş şartlarile hava yolculuğunda hiç tehlike kalmamış gibidir. Bugün uçmadan çekinenler gölgesinden korkan ürkeklerdir ancak..

Güven meselesi hava yolculuğu bakımından can alacak, daha doğrusu can koruyacak nokta lâfı geçer

(Arkası 28 inci sayfada)

Asrîleşen Çin!..

Barda Bir Karı Koca Kavgası

Yazan : CEVAD ŞAKİR

Yaşlı bayan Ling, ilk defa olarak bir bara giriyordu. Korka korka girdiği bu salonda kendisine gösterilen bir masaya oturdu. Uzun ipekli elbisesinin eteklerini yerden kaldırmağa çalışarak, ayaklarını sandalyenin çubuklarına dayadı ve öyle hareketsiz kaldı. Salonda dansedenlere bakıyordu. Böylece saatler geçti ve o hiç kıpırdamadı.

Yalnız, birisi merak edip karşıdan ona baksaydı, yaşlı kadının gözlerinin son derece büyük bir çeviklikle hareket ettiğini; salonda danseden biri üzerine dikdiği bu gözlerin, onunla birlikte, «sanki uzaktan bir iple bağlı imiş gibi» oraya buraya koşup geldiğini görürdü.

Bayan Ling gözlerini, dansedenler arasında bir erkeğe dikmişti. Bu adam, öteki adamların arasında görülmeyecek kadar kısa boylu kalıyordu. Yalnız, onlar kadar dansediyor, onlar kadar çeviklikle dönüyor, zıplayordu.

Arkadaşlarının biri ona: "Kocan barlara dadanmış... Kadınların kolları arasından ayrılmıyor.. „ dediği zaman inanmamıştı. Arkadaşı bunu ısrarla söylediği halde, yine inanmak istemeyordu. En sonra gidip kendi gözleri ile görmeğe karar vermtşti. Şimdi işte o, gözlerini ayırmrdan bakdığı kısa boylu, iyi danseden adam, onun kocasıydı; ve onun' genç bir kadının kolları arasında dansettiğini, fırıl fırıl döndüğünü, zıpladığını kendi gözleri ile görüyordu.

Amma, yerinden kalkıp onun yanına gidemiyordu... Kocasının böyle, gençlerden aşağı kalmayacak derecede güzel dansetmesine adeta hayran olmuştu; ve kocasının o genç kadını kucaklamasına adeta hak verecek gibi idi..

... Hayır! Hiç bir kadın buna müsaade edemezdi!

Yalnız.. Yalnız, ne yapacağını bilmeyordu.. Birdenbire kocasının karşısına çıkıvermek, kadınla kavga etmek!.. Bunlar pek doğru olmayan hareketlerdi. Onun için: "Sabrederim. Akşama eve gelince hesap sorarım,, dedi ve gözlerini kısa boylu, iyi danseden adamın üzerinde bir kere daha gezdirdikten sonra, ayaklarını sandalyenin çubuklarından indirdi, kalktı ve yine geldiği gibi kimse farkında olmadan çıktı gitti.

* * *

Bay Ling yaşını başını aldığı halde meyhane köşelerinde, kötü kadınlar arasında hayatını geçiren; evini, karısını, çocuklarını ihmal eden sefih bir adam değildi. Yalnız, kusuru dansı çok sevmesi idi. Asrîleşen Çine bir otomobil hızı ile giren ve her Çinlinin kalbini zapteden dans hastalığından o da, kendisini kurtaramamışfı. Ayıp değil ya; o da insandı.

Hergün, işinden çıktıktan sonra arkadaşlarile buluşuyor, ve evinin uzak olduğunu bahane ederek akşam yemeklerine eve gitmeyordu. Gittiği yer önce ufak bir lokanta, sonra da büyük bir bardı. Ufak lokantada tasarruf ettiği parayı, büyük barda harcayor ve geceleri eve geç dönüyordu.

Asrîleşen Çine bir otomobil hızile giren ve her Çinlinin kalbini zepteden dans hastalığından, o da kendisini kurtaramamıştı.

Benim damım bu genç kız gibi, yalnız dansın güzelliği için danseden "zararsız„ bir genç kavalye de sana bulsak nasıl olur ?...

Geceleri eve geç dönüyord
o gece hiç dönmedi. Gündü
düklerinin hesabını sormak
bir kavga etmek arzusu ile
saat 11 den sonra beklemeğe
bayan Ling, saatleri birer bire

12. yok! 1, 2, 3.. Kocası gel
gelmeyordu. Gelmeyecek mi id
4, 5... Güneş doğdu. 6... Fab
dükleri ötmeğe başladı. 7, 8, b
ortada yok. Bayan Ling'in öfke
şeye çevrilmişti. Kocasına
birşey olmuştu. Çünkü imkân
zamana kadar kalmazdı...

Çıkıp aramağa karar verdi
aramalı amma, nereden arama
rede olacak; Barda!

Düşündüğü gibi çıktı. Bir
bilin son hızıyla bara koşa
Ling, kocasını orada yine b
kızın kolları arasında danseder
ve zıplar buldu. Gözlerine
yordu: Yanlış mı görüyordu,
bu, dün gördüklerinin devam
Aradan bir gece geçmemiş miy
"Artık buna dayanılamaz!
Öyleya, buna hangi can dayanır
yerinden kalktı ve dansedenler
sına daldı.

Dansedenler, kendilerini iti
rak aralarına giren bu uzu
entarili, yaşlı bayanı görünce
hayretle, sonra öfke ile dur
bakrtılar ve nereye gittiğini gör

Bayan Ling bay Ling'in k
gidip durmuş, yakasına yapışm
re kolunu kaldırmıştı. Bu sıra
Ling'in damı genç Çinli kız:

— Pardon, bayan! dedi; ne
ğinizi sorabilir miyim!

Bayan Ling bu kesin sual kar
sükûnetini topladı, sonra bay
müthiş bir bakış fırlatarak ge
döndü:

— Kocam, dedi.

Bu sefer Bay Linge sert
bir bakışla bakan Çinli kız old

— Karınız mı?

— Evet.

Bay Ling bu cevabı gayet sa
sesle vermişti. Genç Çinli kız iseb
büyük bir şaşkınlıkla kar
görünüyordu :

— Karınızsa buyurun birlikte

Sonra Bayan Linge döndü:

— O sizin kocanız, siz onu

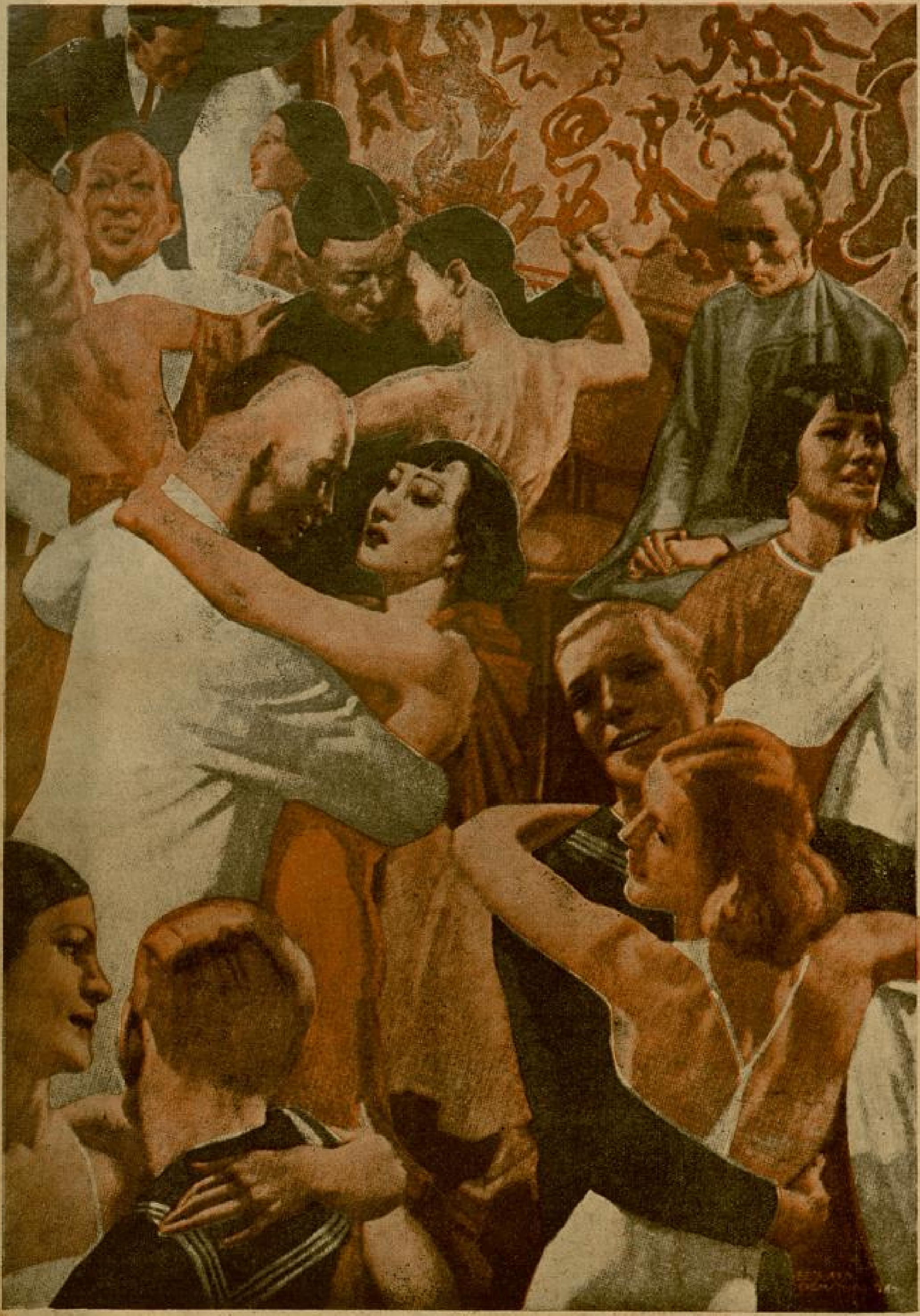

Ancak bu adam onlar kadar dansediyor. Onlar kadar çeviklikle dönüyor, zıplayordu!...

Biz bar kızları; dansın güzelliği için danseden biz dansözler, ev yıkan kötü kadınlar adını almak istemeyiz!..

sı mısınız?... Ben onun eğlencesiyim, fakat sizin rakibiniz değilim. Sizin eviniz var, barkınız var, çocuklarınız var, beraber yaşanmış bir maziniz var. Bizim aramızda da bir iki günlük bir dans arkadaşlığından başka birşey yok; yalnız bir eğlence, neşeli bir eğlence. Eğer bu eğlenceyi kocanız büyük bir şey sayıyorsa, ve siz de bunu sizi aldatmak sayıyorsanız buyurun kocanız sizindir, gidebilirsiniz, Çünki biz bar kızları, dansın güzelliği için danseden biz dansözler, ev yıkan kötü kadınlar adını almağı istemeyiz.

Bayan ve bay Ling biran içinde kendilerini, biribirlerinin karşısında buldular. Genç kız aralarından kaybolmuştu. Caz yine çalmağa .. çiftler gene dönmeğe başlamışlardı. Dansın çılgın hareketli adımları ile üzerlerine doğru gelen iki çiftin önünde, bayan Ling kocasının kolundan çekerek:

— Gel, dedi; gidelim.

Bay Ling, düşünceli düşünceli:

— Bu kız gibi, yalnız dansın güzelliği için danseden "zararsız,, bir genç kavalye de sana bulsak, nasıl olur? diyordu...

YAZAN:

ZİYA ŞAKIR

AVAR OĞLU

No: 12

Fakat mahir Avar balestikcilerinin tam bir isabetle kullandıkları katapoletlerin ölüm saçan taş parçalarına dayanamıyorlar, yerlere seriliyorlar... Seyrekleşen bu asker saflarını doldurmak için ihtiyat kuvvetleri, kale bedenlerine koşuşuyorlardı.

Bu anî hücum, Bizanslıları o kadar korkutmuştu ki, bir an için cesur kumandan Bonos bile sarsılmış.. bir beyaz bayrakla mermer kule üzerine çıkarak, karşısındaki Avar kıt'ası kumandanına yalvarmaya başlamıştı. Bonos, lisanının bütün belâğatini kullanıyor:

— Bizans, haşmetlu Avar kralı hazretlerinin merhametine muhtaçtır. Kadınların, çocukların, ihtiyarların gözyaşlarına merhamet ediniz.

Diye, karşısındakilerin rikkatini celbetmek istiyordu. Fakat bu sözler, semada bir kasırga gibi uğulduyan Avar nâraları arasında eriyor, kayboluyor, işitilmiyordu.

Bonosun bu muvaffakıyetsizliği ile beraber, Patrik Serkiyüsun mucize ve kerameti de iflâs ediyordu... İstanbulun hamisi olan (Patron) Meryemin seferber ettiği melek ordusundan eser görünmüyordu. Kale burçlarından Avar ordusuna doğru kaldırılan altın ve gümüş çerçeveli (Meryem) tasvirleri, Avar mancınıklarından savurulan serseri taşlarla kırılıyor, bin parça olarak yerlere savruluyordu.

Koca Bizanstan, tek bir ses yükseliyordu:

— Kirye Leysun!.. Kirye Leysun!..

Ve bu ses, Bizans surlarını aşarak, acıklı bir feryat gibi, Avar o-sun üstüne dökülüyordu.

Hâkan Bayrampaşa dere üstündeki yamaçta, doru b- atının üstünde, kaşlarını çat- ayaklarını geniş altın üzeng- basmış; bu acı feryadı dinleyo-

Birdenbire kulağına bir gelmişti:

— Bir kadın.. Birtek hain dın yüzünden...

Hakân, sür'atle başını çe- mişti. Yirmi adım geride bir teşkil eden süvari muhafızların başka hiç kimseyi görmem- Acaba bu sesin sahibi kimd- Onun yaralı kalbi mi idi?..

Bizans, şimdiye kadar bir harp ve muhasara felâketleri müş ve geçirmişti. Fakat ş- Avarların bu taarruzların hucumun şiddeti, hiçbir za- görülmemişti. Etrafları madenî levh- la kaplanmış olan on iki seyyar Avarların en korkunç silâhı idi. S- rın boyunca yüksek olan bu ku- cesur Avar askerleri tarafından bedenlerine yanaştırılıyor, burçlar rindeki Bizanslı ok atanlara göz rılmıyordu.

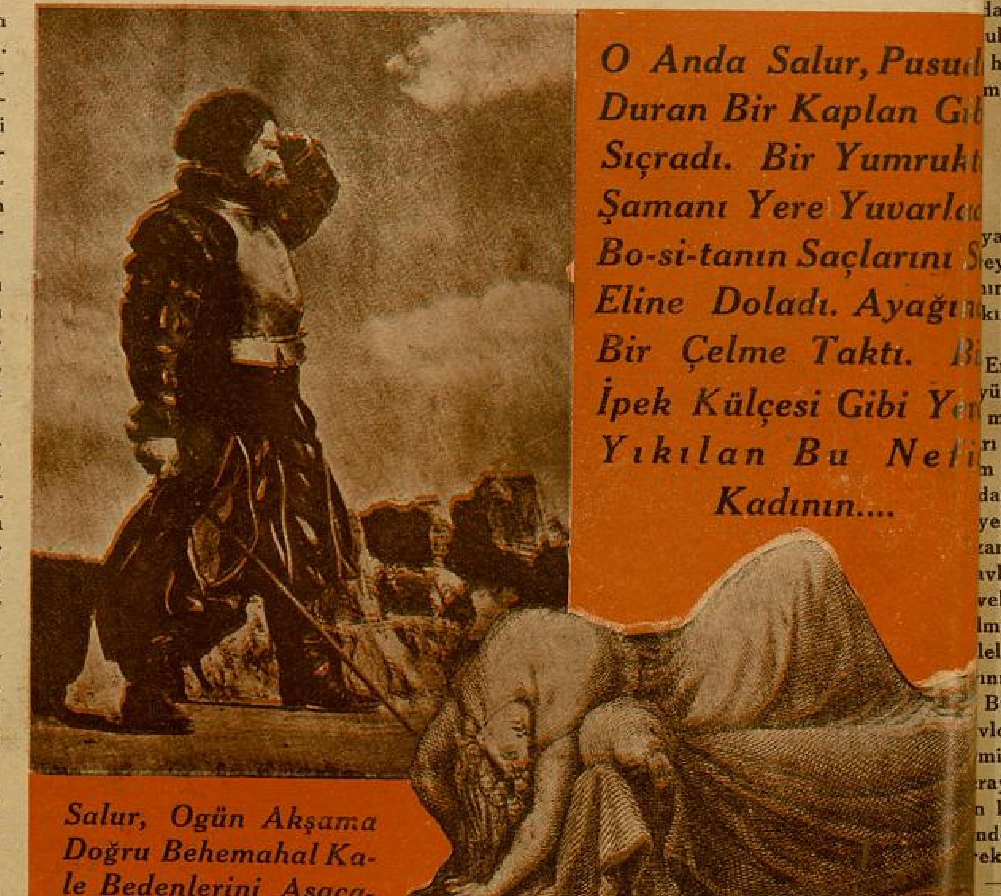

O Anda Salur, Pusud- Duran Bir Kaplan Gi- Sıçradı. Bir Yumruk- Şamanı Yere Yuvarl- Bo-si-tanın Saçlarını S- Eline Doladı. Ayağı- Bir Çelme Taktı. B- İpek Külçesi Gibi Y- Yıkılan Bu Nefi- Kadının....

Salur, Ogün Akşama Doğru Behemahal Kale Bedenlerini Aşacağını Hâkana Vadetti..

BÜYÜK • AŞK • TARİH • MACERA

HEYECAN • EN GİZLİ VESİKALAR • HAKİKAT

ne, (Bizansın Patronu) olan (Mer-)in mucizeleri, ne Patrik Serkiyüsün yem)den mülhem olan vaitleri, bu ımların şiddetini hafifleştiremiyor-Surların üzerindeki siperlerin çoğu lmış, harap olmuştu. Salur, maiyetin- seçme hassa askerlerile, surları ak için büyücek bir gedik açılma- bekliyordu.

Kumandan Bonos, burçdan burca uyor; bazan yalvararak, bazan da ınm tersile kaçan askerlerin kafa-na vurarak, kaçan Bizans askerlerini sürüyor, açılan gedikleri tekrar atmak için son kuvvetini sarfedi-du.

Patrik Serikyüs, Salurun hücuma rlandığı kapının yanındaki (Aya yaki) klisesine kadar bizzat gelmiş; ün geceyi ruhanî bir ayin ile geçir-ti. Bizansın en saf ve bakir kızla-dan, henüz buluğa ermemiş erkek uklarından mürekkep olan ilâhicile- hazin sesleri, Avar ordusuna kadar miş;

Ey halâskâr Meryem,
Ey merhametli ana!..
Bizans kartalına acı,
Onun kanatlarını kırdırma.

yatları; gecenin sakin boşluğu içinde eye titreye yükselmiş; Avar ordu-unun ateşlerile kıpkızıl olan semada kırıklı akisler husule getirmişti.

*
* *

Ertesi gün, hakikaten beklenmiyen yük bir mucize zuhura gelmişti. Fakat mucizeyi yaratan, ne Patriğın du-rı ve ne de Bizansın Patronu Mer-n değildi. Adî bir gemici, o güne dar ismi hiç kimse tarafından bilin-yen genç bir gemici neferi idi. zans harp gemilerinde ücretle çalışan vlos) ismindeki bu nefer, bir gün vel, kara cengini görmek için surlara lmiş; Avarların o korkunç seyyar lelerini görmüş; bunların Bizans sur-ını harap edeceğine hüküm vermişti.

Bu hükmün tesiri altında kalan vlos, bütün geceyi düşünmekle ge-miş.. Ve sonra birdenbire yerinden rayarak koşa koşa kumandan Bono-n karargâhına gelmiş.. Aciz ve fütur nde kıvranan Bonosun önünde eği-ek:

— Kumandan!.. Bana dört tekerlek, bi kurşunlu uzun bir direk, yaş man- derisinden bir torba ver. Kaleleri rtarayım; demişti.

Bonos, evvelâ bu genç gemiciyi, harbin şiddetinden çıldıran bir mecnun zannetmiş, başından defetmek istemişti. Fakat Pavlosun gösterdiği ısrar üzerine onu dinlemiş; sevincinden çıldıracak bir hale gelmişti.

Derhal dört tekerlek, dibi kurşunlu uzun bir direk ve yaş manda derisinden torba tedarik edilmiş, Pavlosun emrine verilmişti. Pavlos, surların üzerinde dört tekerlekten bir araba yapmış. Bu arabaya rabtettiği direğin ucunu surlardan dışarıya uzatmış. Torbayı direğin ucuna asmış, yanına içleri ateş dolu madenî kaplar almış.. Arabayı seyyar kulelere doğru sürdürerek, kuleleri tahrik eden Avar askerlerinin başlarına ateş yağdırmağa başlamıştı.

Bu zekâ mucizesi, derhal tesirini göstermişti. Başlarına ateş yağan Avar-

lar, o korkunç silâhlarını bırakarak geri çekilmek mecburiyetini hissetmişlerdi.

İlk tecrübede hasıl olan muvaffakiyet bu neticeyi verir vermez, derhal birçok arabalar yapılmış, surların her tarafına dağıtılmış, seyyar kulelere bu suretle bir harp açılmıştı.

Bu iş çok tehlikeli idi. Fakat, Patriğin (cennet) vaitleri ve bundan daha müessir olan Bizans hazinesi, birçok (fedaî) lerin ortaya çıkmasına meydan vermiş; adeta torbaya girmek isteyenler arasında kura çekilmek mecburiyeti hissedilmişti.

*
* *

Hâkan, en heybetli ve kudretli silâhı olan seyyar kulelerininin mefluç bir hale geldiğini; ve hattâ bazılarının harap edildiğini görür görmez, öfkelenmişti.

Derhal mancınıklarını muayyen noktalara toplatmış, bu müteharrik torbalar üzerine yağmur gibi taş yağdırmağa başlamıştı. Zekânın yarattığı mucize yerini değiştirmiş; bu sefer de, Avarlara geçmişti. Direkler, çatır çatır kırılmış; torbalar düşmüş, İçindekiler parçalanmıştı.

Bizanslılar, yine aciz içinde kalmışlardı. Gene kiliselere koşarak Patron Meryem karşısında gözyaşlarile münâcâata başlamışlardı.

Artık bütün ümitler kesilmişti. Bütün Bizans asılzadegânile kilise prensleri, eşraf, ayân (Vilâkerna) sarayına toplanmışlar; büyük bir meclis akdetmişlerdi.

*
* *

Üsküdar tarafından gelen ve direklerinde İran bayrağı yükselen bir kayık, Kazlıçeşme önünde iskeleye yanaşmış.. İçinden çıkan üç kişilik bir heyetin reisi:

— Üsküdardaki İran ordusunun murahhaslarıyız· Avar hükümdarına ordumuzun tazimatını arzedeceğiz. Ve müştereken harbetmek için kendi emirleri altına gireceğiz. Diye Hâkana haber yollamıştı.

Hâkan, bu murahhasların derhal huzuruna getirilmesini emretmiş.. Üç İran murahhasını, büyük merasim ve iltifatlarla, o muhteşem çadırında kabul eylemişti. İran murahhasları, getirdikleri kıymettar hediyeleri Hâkana takdim etmişler, Bizans imparatoru İrakliyüsün İrana karşı daima tatbik ettiği iz'aç siyasetinden şikâyet eylemişler.

— Biz, Asya evlâtları.. ittifak etmeli.. bu müz'iç yılanın başını ezmeliyiz. demişlerdi.

Bu sözler Hâkanın ruhunda bir intibah husule getirmişti. O; bu harbe hiç istemiyerek sürüklenmişti. Harbi husule getiren, yalnız ruhuna ve hissiyatına hâkim olan manevî bir sebepti. Fakat şimdi bu sözler, ona bir vazife hissi vermişti. Artık bu harbe, ciddî bir maksatla devam edecek, Asya evlâtlarını iz'aç eden Bizans yılanının başını ezecekti.

Bu müzakere devam ederken; Bizans (Senato) sunun reisi (Patriçyo Anastasyos)un riyaseti altında senatorlerden, hükûmet ricalinden metropolitlerden mürekkep bir Bizans heyeti (Altınkapı) nın önüne gelmiş; herhangi şekilde olursa olsun sulh aktetmek için, Avar hükümdarının huzuruna kabul edilmelerini istirham etmişti.

(Arkası 30 uncu sayfada)

Gelecek Sayıda:

CEYMS STAR, DOLORES COSTELLO İLE BAŞBAŞA!...

JOAN CRAWFORD

SIRLARINI DÖKÜYOR...

"Joan Crawford çok ağırbaşlı ve sakin görünür. Oysa ki kadınların en hırçınlarından, en içlilerinden biridir. En büyük eğlencesi .. yumurtaları duvara atıp kırmaktır!,,

CEYMS STAR Holivudu, Bütün Dünyayı Heyecana Düşüren Meşhur Mülâkatlar Kitabında Diyor ki :

Joan Crawford Holivud'un en ağırbaşlı ve ciddî duruşlu artistlerindendir. Onun öyle herkesle düşüp kalktığı, herkesle gevezelik ettiği ve dedikodulara karıştığı pek görünmez. Bununla beraber onun, içinde en çok sır saklayan, içini açınca en çok hırçınlığı, şenliği olan bir yıldız olduğu görülür. Onun ağzından lâf kapmağa muvaffak olan; ve Joan Crawford'un hususîyetine karışabilen; onunla bir zaman yaşayan; sırlarını toplayan Ceims Star kitabında bakın neler anlatıyor:

«— Joan Crawfard karşımda hasır bir koltuğa oturdu. Ellerini dizlerinin üzerinde kilitledi ve ciddî bir duruş aldı. Gözleri, ağzı ve yüzünün çizgileri hiç kıpırdamadan, sabit bir noktaya dikilmiş gibi idi. Bu duruşunda, onun aklından neler geçirdiğini anlamak kabil değildi.

— Çok esrarengizsin, Joan, dedim. Sırlarını aç biraz bana.

Joan birdenbire güldü:

— Evet, dedi, içimde, şimdiye kadar kimseye açmadığım bir sır var. Bunu sen sormasan da anlatacaktım. Çünkü durdukca içime fazla ağırlık vermeğe başlıyor.

İri gözlü artist gözlerini şimdi yere dikmişti. Sözlerine devam etti:

— Dün studyoda oldukca uzun ve yorucu bir çalışmadan sonra, otomobile atladım, şöyle bir dolaşmağa çıktım. Şöföre arabayı bütün hızıyla sürmesini söyledim. Tam böyle giderken, karşımıza birdenbire bir otomobil çıktı. İçindekiler ellerile, uzaktan, bizim otomobili durdurmamızı işaret ediyorlardı. Onlara bir iki adım kala durduk. Otomobilde bir alay genç erkek vardı. Hepsi selâm verdiler, hatır sordular. Yalnız bir tanesi yerinden bile kımıldamadı. Ötekiler beni ta uzaktan tanıyup görüşmek için durdukları halde, o sanki ne beni, ne de resimlerimi hiç görmemiş de, beni tanımıyormuş gibi yüzüme soğuk soğuk baktı. Otomobillerimiz ayrıldığı zaman düşündüm: «acaba önceden tanışıp da darıldığımız biri olmasın?». Hayır, böyle bir genci hiç hatırlamıyordum. O halde; belki bu merak edilmeğe değmez birşey. Fakat, mesele başka: Ben, otomobilin içindeki genç adamlardan en fazla o banana bakmıyanı selâmlamak isteyordum. Çünkü... Ne bileyim ben... Güzel bir çocuktu...

Joan Crawford, yavaşlayan sesini daha

— Ben, otomobildeki gençlerden, en fazla o bana bakmıyanı selâmlamak istiyordum.

— Çünkü... Ne bileyim ben?... Güzel bir çocuktu. Bilmem, onu bir daha görebilecekmiyim?!..

alçalttı ve tam aşık sesi ile: «Bilmen onu bir daha görecek miyim?..» dedi.

*
* *

Zavallı aşık yıldızı : «merak etme! görürsün» falan diye teselli etmeğe çalıştıktan sonra ona:

— Biraz da neşeli tarafıdan bahsedelim, dedim. En büyük eğlencen nedir?

— En büyük eğlencem mi?

Bunu söylerken Joan Crawford birdenbire, demin yüzünü kaplayan keder ve üzüntü rengini attı; ve geniş tebessümü ile gülerek tekrar etti:

— En büyük eğlencem mi? Duvara yumurta atıp kırmak.

Ben, anlayamamış gibi, onun yüzüne bakarken:

— Dur, dedi, bunu anlamayan sade sen değilsin, herkes!... Birgün, bundan bir kaç sene evvel «Danseden kadın» filmini çeviriyordum. Studyonun avlusunda, bir köşede bir sepet gözüme ilişti. Sepetin içinde de yumurta vardı. Hemen içimdeki heves yeniden kabardı... Oradan bir yumurta alıp duvara atmak istiyordum. Heman direktor Bob Leonard'a koştum;

— Bir yumurta alıp kırayım mı? diye sordum. O da, senin gibi hayretle yüzüme baktı. Ben cevap vermedim güldüm yalnız. Çünkü bunun «niçin»i yoktu. Bir yumurta alıp kırmak istiyordum, işte o kadar. Heman koşa koşa geri döndüm. Arkamdan direktör bakıp gülüyordu. Sepetten bir yumurta aldım - basketbol ağına top atar gibi - yerden yukarı doğru, duvara fırlattım. Yumurta gitti, duvarda «poff» diye patladı. Ben de güle güle, sevine sevine döndüm, rolümü almağa koştum. Biraz sonra filmi çevirirken, beni direktörün çağırdığını söylediler.

Bob Leonard bana, daha içeri girer girmez:

«— Biliyor musun, dedi, o yumurta..

«— Hangi yumurta?

«— Demin duvara atıp kırdığın yumurta.. başımıza ne işler açtı, biliyor musun? Duvarın arka tarafına sıçrayan yumurtalar, oradan geçen bir alay adamın yüzünü gözünü, elbiselerini, şapkalarını...

Ben kendimi tutamayarak bir çığlık attım.

— A!.. Yalnız, şüphesiz bu çığlığım hayretimden ziyade sevincimdendi.

Yaptığım eğlence, düşünmediğim ikinci ve daha eğlenceli bir son vermişti.

Benim bu duvara yumurta atıp kırmam, pek eskiden beri önüne geçilmez bir hevesimdi. Bu vaka beni uslandıramadı. Şimdi yine...

Joan Crawford'un sözünü kestim:

— Şimdi yine duvara bir yumurta atıp kırmak mı istiyorsun ?... dedim.

Korkumu anlayan yıldız:

— Olsa kırardım, ve sana da bunun ne eğlenceli bir şey olduğunu gösterirdim. Amma, yok; istersen getirteyim...

Bu tehlikeli oyundan vazgeçmesini rica ederek sözü daha ihtiraslı mevzulara çevirdim!...

Yazan :

CAHİT UÇUK

ISITMAK İSTERKEN

..... Aralarında seyrek tüylü, zayıf, hepsinden daha küçük bir piliç vardı !.....

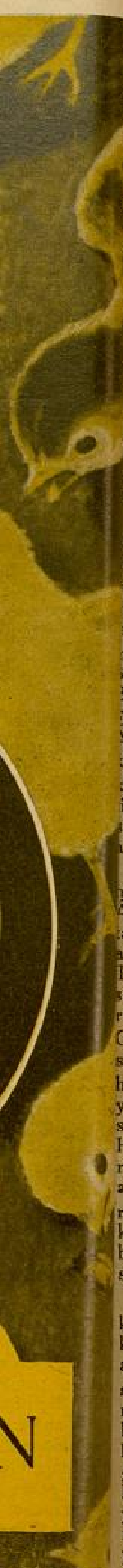

.... Âdile gözlerini açtı. Güneş doğu-rdu. Köyde sesler başlamıştı. Sürüler na gidiyor, inekler, keçiler, koyunlar ğrışıyorlardı. Sokaktan geçen davar-ın kaldırdıgı toz, duman gibi yüksel-ş, yatağına kadar gelmişti. Damda tıyorlardı. Âdile gözlerini yumarak, rünün geçmesini bekledi. Sesler uzak-şmıştı, toz dağıldı. O yeniden gözlerini tı. Her sabah erkenden uyanır, taze şilliklerile karşısında uzanan yaylâları yrederdi. Küçücük yüreğine, gece permeler veren ağaçların, sabah güneşi tında, atlas yapraklarile kımıldaması yf veriyordu ona...

Biraz ilerideki döşeklerde babası, veyi anası, küçük kardeşi uyuyordu. nları uyandırmamak için yavaşca yata-ndan sıyrıldı. Ortüleri toplayarak, üs-ne bir çul örttü. Damdan aşağı indi. nun sabah işleri vardı. Ocağı yakmak, vi süpürmek, ineği sağmak, atı tımar mek, tavukları yemlemek...

... On yaşındaydı. Fakat boyu, o yaş-ki çocuklardan daha uzundu. Kopacak-ış hissini veren zayıf vücudu, sıtmadan anı çekilmiş sarı yüzünün, süzgün elâ özleri vardı. İlk önce ocağı çattı. Ateş-edi. Kütükler harlayınca, ortalığı süpür-neğe başladı. Küçücük vücudu iki büklüm lmuş, makina gibi işliyordu. O da bitti. Birkaç basamak merdiveni uçar gibi indi. Evin altı yarısı ahır, yarısı da samanlıktı. Ahır tarafının, büyük tahta kapısındaki ilidi açtı. İçeri girince, keskin bir gübre okusu burnuna çarptı; o bu kokudan iksinmez, keyif duyardı. Çünkü; kendini seven bir sürü hayvanı içinde barındıran, hırın kokusuydu.

... Koyu karanlığı kapıdan giren ışık hafifletmişti. Dipte gözleri parıldayan inek, Âdileyi görünce, başını öne doğru uza-tarak, küçük bir sesle bağırdı. At ön ayaklarile gübreleri eşeliyerek, kişnedi. Tavuklar, ördekler, hindiler, kazlar dört yanı sardı. Küçük kızı sevdiklerini, özledikle-rini dilsiz bir söyleyişle belli ediyorlardı. Ondan bekledikleri vardı. İneğe buzağı-sını getirecek, atı tımar edecek, sonra hepsinin karnını doyuracaktı. Fakat Âdile-yi sade bu yaptıkları için değil, kendilerini sevdiğini hissettikleri için seviyorlardı. Hayvanların da anlayışları vardır. At, seve-rek tımar eden bir elin sevgisini derhal anlar.. İnek, südünün yarısını sağan, ya-rısını da yavruya bırakanı ayırabilir.. Öbür küçükler de bol yem, bol sudan başka, bitlerini ayıklayan, yaralarını bakan sahibi sevmesini bilirler..

... Bir yabancının yanına yaklaşmasına kızan inek, küçük Âdilenin elinde bakır kovayla geldiğini görünce, bacaklarını açtı. Südünü bıraktı. Okşar gibi sağarak südün yarısını aldıktan sonra, önüne ye-mini attı. Biraz ileride bağlı duran küçük buzağının ipini çözdü. O, anasının meme-lerine baş vururken, Âdile kişneyerek gübreleri eşen atın yanına yaklaştı. At kaşağının şıkırdısile ürperiyordu. Kolu yetişmediğinden, hayvanın sırtını tımarla-mak için yemliğin içine çıktı. At kenara yaklaştı.. Kaşağı :

— Şık, şık, şık...

diye öterken, tavuklar sabırsızlanıyor, küçük kızın yanına sıçrayarak çıplak ayak-larını gagalıyorlardı.. Atın bütün vücudunu temizledi. Aşağı atladı. Onun da yemini suyunu verdi. Sonra dışarı çıktı. Arkasın-dan kafile halinde tavuklar, hindiler, ör-dekler de beraber.. Gülümsiyerek yem san-dığından avuç avuç arpa aldı. Bunları serpi-yor, onların üşüşerek, bağrışarak yiyişle-rini seyrediyordu. Yemeğe iyice daldık-ları bir sırada yavaşça başlarından ayrıldı. Tekrar ahıra girdi. Dipte yemliğin bir köşesinde yatan kuluçkaya yaklaştı. Bu sarı tavuk, Âdilenin bir yıl önce büyüt-tüğü piliçti. Onu gözünün bebeği gibi seviyordu :

— Ah benim sarı kızım, nazlı cücüğüm (cücük = piliç), yavruların çıktı mı?

Sarı tavuk büyük bir minnetle bakı-yordu. Sorguyu anlamış gibi kanadının birini kaldırdı. Âdile elini kabarık kanadın altına sokunca bir sevinç çığlığı attı :

— Vay anam çıkmışlar!..

Sarı tavuğu yerinden kaldırdı. Açık ahır kapısından dolan, keskin güneş ışığı duvarlara vurmuş, samanların üstündeki

bir yığın, sarı ipek yumağını pırıldatıyor-du. Herbirinin ince gagasından çıkan ses-ler, Âdilenin yüreğine sevinç damlaları gibi akıyordu. Uzun zamandanberi yatan ananın bacakları bükülmüş, yanlarına çök-müştü. Küçük kız avucundaki yemi ona uzattı. Lohusa, sert vuruşlarla taneleri alır-ken, Âdilenin avucu gıcıklanıyor, vücuduna tatlı ürpermeler veriyordu. Bir avuç do-lusu buğdayı yedi. Tastaki suyu, başını kaldıra kaldıra içti. Yavrularının birkaçını çıkmış gören kuluçka artık yatmak istemez, oysaki hepsi çıkmıştı. Bacaklarının ağrısına rağmen, yemliğin kenarına çıkarak yere atladı :

— Gıt, gıt, gıt...

diye yavrularını çağırıyordu. Âdile birer birer indirerek, yere bıraktı. Saydı tam on yedi tane. Düşündü. On sekiz yumurta koymuştu. Kabukları araştırmağa başladı. Bir tek yumurta tepesinde ufacık bir çatlakla duruyordu. Yavaşça kaldıra-rak kulağına yaklaştırdı. İçinde oynayış ve ses vardı. Kendi kendine söylenmeğe başladı :

— Ne yapmalı şimdi bunu.. Anası da gelip oturmaz ki.. Bir küçük sepete saman koyup, bunu da içine bıraksam, ocağın kenarına koysam kabuğu çatlarlar ama, kardeşim rahat vermez..

Küçük kafasının içi bu düşüncelerle dolmuştu. Birden ürperdi. Üveyi anasının sesi, bulunduğu yere kadar gelmiş, kulak-larında ötüyordu :

— Kız.. Âdile.. domuzun eniği (enik = yavru) neredesin?

Adile bir dakika şaşkın, şaşkın yumur-taya baktı. Sonra anî bir buluşla gülümsedi. Yumurtayı samanların üstün-den alarak, koltuğunun altına yerleş-tirdi. İhtiyar bir kadın anlatmış, onun da aklında kalmıştı. Yerinden kalkan kuluç-kanın tek yumurtasını çıplak kol altında ısıtmış ve civcivi çıkarmıştı. Âdile, zayıf-lıktan büyük bir çukur olan koltuk altına yumurtayı iyice yerleştirdikten sonra, ahırdan fırladı. Üveyi anası damın kena-rına gelmiş, aşağa bakıyordu.

Onu görünce :

— Ne sallanıyorsun orada?...

Diye bağırdı. Âdile ışıktan kamaşan gözlerini kısarak yukarı baktı :

— İşleri yaptım ana..

Kadın belinin şal kuşağını doluyor. Bir yandan da homurdanır gibi söyleniyordu :

— Ne iş yaptın miskin!.. Ahırı temiz-ledin mi?..

Küçük kız korku ile cevap verdi :

— Temizlemedim ana.. Şimdicik te-mizlerim.

— Seni domuz seni.. Bu vaktedek ne yaptın?..

Âdile geniş bir nefes aldı :

— Evi süpürdüm. İneği sağdım. Atı tırmarladım, sonra da hepsini yemledim, suladım.

— Ya ocak?..

— Yaktım ana..

— Haydi gel. Kardeşinin südünü pişir. Tenekeden peynir çıkar; siniyi (tepsi) hazırla.. Babanın kahvesini pişir..

— Peki ana..

Merdivenlere fırladı. Bir solukta mut-fağa gitmişti. Kor ateşleri çekti. Küçük bakraçla südü saçayağın üstüne yerleş-tirdi. Cezveyi sürdü. O sırada anası in-mişti. Onun bir kolunu gövdesine yapışık görünce sordu :

— Kız yine öyle çolak gibi iş görü-yon?..

Âdile, hırsızlık yaparken yakalanmış, bir adam korkusu ile, şaşırdı. Üveyi ana-sının gözlerine bakmadan :

— Hiç ana!.. dedi. Yorgandan çıkmış olmalı ki, tutulmuş ağrıyor.

— Miskin!..

Doğruyu söylese üveyi anasının, yu-murtayı alıp fırlatacağını biliyordu. Onda acımak, sevmek denen duygular yok gi-biydi. Belki de hepsini sade kendi çocu-ğuna vermişti. Küçük Adile, bir kolu bedenine yapışık çolak gibi, akşama kadar durmadı. Yayık yaptı. Ahırı temizledi. Bahçeyi süpürdü. Sebzeleri suladı. Otur-madan çalıştı. Akşam kararırken sarı tavuk ahıra girdi. Âdile cücükleri (piliç) ana-larının altına yerleştirdi. Sonra da bütün gün koltuğunun sıcaklığında taşıdığı yu-

(Arkası 27 inci sayfada)

CEK
LONDON

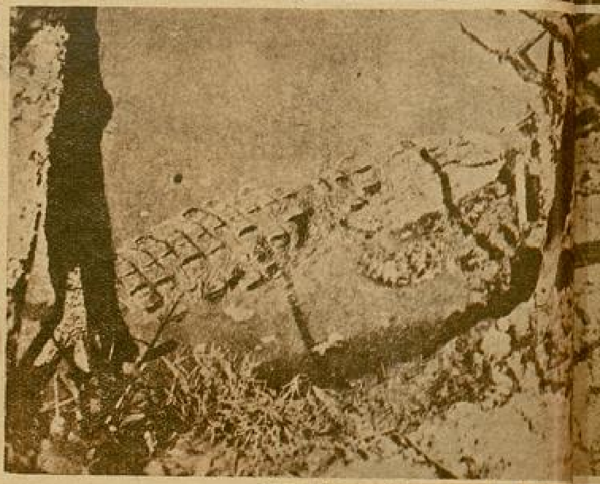

YAH! YAH! YAH!

O, viskiye düşkün bir İskoçyalı idi. Sabahın saat altısından gece yarısına, yatıncaya kadar içerdi. Yirmi dört saatin yalnız beş saatini uyur, ve geri kalan on dokuz saatde ise sarhoş gezerdi. Oolong vilâyetinde onunla geçirdiğim altı hafta içinde ayık bir nefes aldığını görmedim. Hakikaten uykusu okadar kısa idi ki bir türlü ayılamazdı. O, gördüğüm sarhoşların en güzeli, en sebatkârı idi.

İsmi Mc. Alliester idi. İhtiyar ve titrek bir adamdı. Elleri daima titrerdi. Bu bilhassa viski koyarken belli olurdu. Yirmi sekiz senedenberi Malenezya'da bulunuyordu. Dünyanın bu parçasile okadar kaynaşmıştı ki, konuşurken gayri ihtiyarî yerli tabirleri kullanırdı. Meselâ *kai - kai durdu* demek, yemek verildi demekti; *karnım beni donduruyor* dediği zaman: "midemden rahatsızım" demek isterdi. O, içi ispirto, dışı güneş ile yanıp kavrulmuş minimini bir adamdı. Her tarafa çabucak yetişen, ve otomatik bir makine gibi zıp zıp sıçrayan bir kırıntı, bir insan kırpıntısı, canlı bir toz parçası idi. Onu hafif bir rüzgâr bile alıp götürebilirdi, otuz iki kilo idi.

Fakat onun büyüklüğü idare kuvvetinde idi. Oolong vilâyeti yüz kırk mil muhitindedir. Gölü pusulasız gezilemiyecek kadar büyüktü. Bu mıntıkada, boyları iki metroya yakın ve hepsi yüz kiloluk beşbin Malenezyalı oturuyordu. Oolong en yakın karaya iki yüz elli mil kadar uzaktı. Kopra yılanı toplamak için senede iki küçük gemi uğrardı. Oolong'un üzerindeki biricik beyaz adam, minimini tecimen bu gece gündüz sarhoş Mc. Allister idi; Oolong'u ve beş bin vahşiyi demir bir elle idare ederdi. Gel dese gelirler, git dese giderlerdi. Niçin diye sormazlardı bile. İhtiyar, bir İskoçyalı kadar belâlı idi, ve yerlilerin her işine her zaman müdahale ederdi. Kıralın kızı Nugu, vilâyetin öbür ucundaki Hainan ile evlenmek istediği zaman, babası razı oldu; fakat Mc. Allister razı olmadı ve çiftler evlenmediler. Kral gölün üzerindeki bir adayı yerli rahipten satın almak istediği zaman Mc. Allister razı olmadı. Kral sosiyeteye 180,000 hindistancevizi borçlu idi, bunu ödemeden hindistan cevizlerini başka yerlere sarfedemezdi.

Kıral ve tabaası Mc. Allisteri sev-

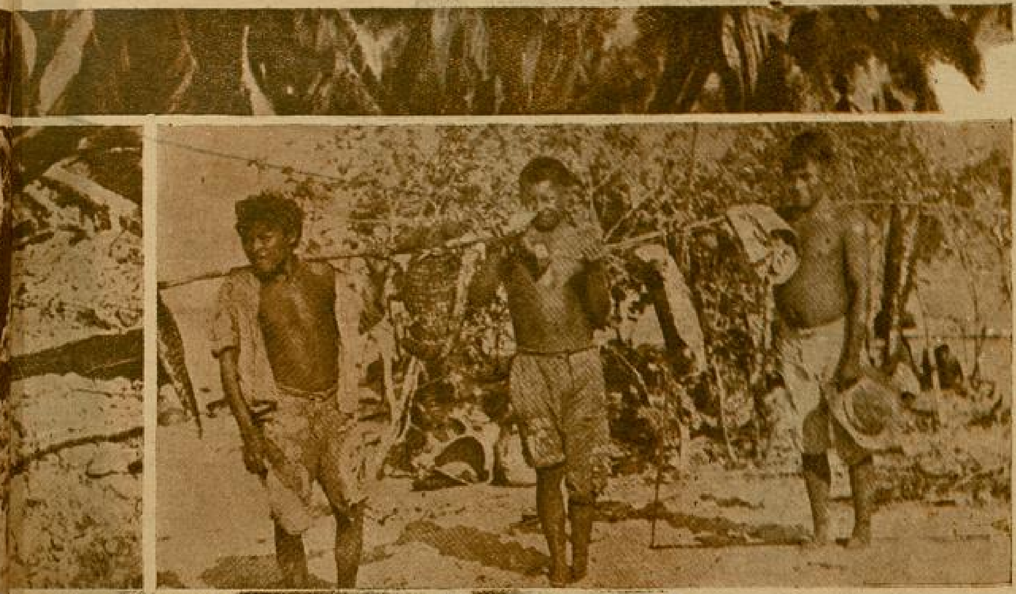

mezlerdi. Ona karşı müthiş surette diş biliyorlardı, ve öğrendiğime göre başta rahipleri olduğu halde, Mc. Allister ölsün diye, üç ay boşuna dua etmişlerdi. Korkunç şeytanlarını Mc. Allister'in arkasına salıvermişler, fakat o şeytana inanmadığı için tesirsiz kalmıştı. Bu sarhoş İskoçyalıya hiçbir şey tesir etmiyordu.

Dudağını sürdüğü yemekleri, boş bir viski şişesini, kadeh yerine kullandığı hindistancevizi kabuğunu, hattâ tükürüğünü bulup getirmişler, bunların üzerine türlü türlü büyü yapmışlardı. Fakat Mc. Allister ölmemişti. Sıhhati yerinde idi. Ne ateş gelmiş, ne öksürmüş, ne de soğuk almıştı. Dizanteri bile ona uğramadan geçmişti. Bu iklimde siyah ve beyazların üzerine ayni şiddetle hücum eden berbat yaralar ve pis deri hastalıkları yanına bile yaklaşmamıştı. İçi, mikroplara yer bırakmıyacak kadar alkolla dolmuş olmalıydı. Mikroplar, sodalı viski seli altında mahvoluyorlar diyordum. Onu kimse sevmiyordu; mikroplar bile. O, yalnız viskiyi sevdiği müddetçe yaşamakta devam ediyordu.

Bu hale çok hayret etmiştim. Altı bin yerlinin bu çürük bodur müstebide nasıl tamhammül ettiklerini bir türlü anlamıyordum. Uzun zamandanberi öldürülmemiş olması bir mucize idi. Halbuki yerliler korkak Malenezyalılardan değillerdi, bilâkis iri yarı, savaşçı adamlardı. Büyük mezarlıkta, mezarların başında ve ayağında mazideki karanlık tarihin bakayası görülüyordu. Balina kürekleri, tozlu süngü ve mızraklar, bakır oklar, zıpkınlar, fitilli tüfekler, balinacıların tecrübe bacasından başka bir yerden gelmesi ihtimali olmayan tuğlalar, eski İspanyol gemicilerinden kalma on altıncı asır pirinç parçaları. Oolongu yağma için biribiri ardınca birçok gemiler gelmişti. Balinacı Blennerdalin, tamir için adanın gölüne girip yerliler tarafından kıtır kıtır kesilişi daha otuz sene olmamıştı. Bir kereste gemisi olan Gasket'in tayfaları da ayni surette mahvolmuşlardı. Bir defa da Torilon ismindeki bir Fransız yelkenlisi yanaşmıştı. Ada ahalisi keskin bir savaştan sonra gemiyi zaptetmişler ve batırmışlardı.

(Arkası var)

G

Beni dinleyordu; ancak, o güzel başın gizlediği cevval dimağın içinde, bir çok karışışık düşüncelerin kasırgalandığını pek güzel seziyordum.

Ve bu seziş beni daha ziyade muztarip ediyor; içimi yuvarladığım alkolün hararetinden daha şiddetli bir ateşle kavuruyordu.

Kuruyan dudaklarımı bir yudum su ile ıslattım :

— Seni seviyordum!.. Fakat bu itirafım seni, birdenbire irkiltmesin çocuğum.

Celâl ağabeysi küçük Hicranı sevmez mi? Elbette sever. Ve bunu Hicrancık ta bilir. Yalnız şu var ki, bu sevginin şeklini ortaya atmak icabediyor. Ben seni çocuklukta, yavrum gibi sevmiştim. O, çevresiz, uçsuz bucaksız, tertemiz bir sevgiydi.

Araya giren yıllar, bu sevgiyi değiştirdi mi? Buna ne evet, ne de hayır diyebilirim. Seni sevmekte devam ediyordum.

Seni yavrum, çocuğum gibi sevecektim. Ancak ona hakkım vardı. Çünkü ben senden büyüktüm... Hem de çok büyük. Bu itibarla, senden başka şekilde bir sevgi isteyemezdim, bekliyemezdim!..

Yorgun yorgun göğüs geçiriyordum:

— Senden beni, bir kardeşten, bir ağabeyden, bir arkadaştan başka türlü sevmeni istemeğe utanırdım, sana günün birinde: "beni b gibi sev!„ demeğe dilim va miydi? Hayır...

Hicran, ağır ağır başını ka sönük bir sesle :

— Neden? dedi.

Onun duruşundaki yo ve tatlılık beni şaşırtmıştı:

— Neden mi? Senin yıkılacaktı... Beni bir do arkadaş diye seviyordun. kalbine, ruhuna, içine bir d arkadaş, bir kardeş olarak miştin. Seni başka gözle se görünce, hayalindeki şekli gim ve mevkiim değişecekt

Hicran başını kaldırdı. İ tabla dolu gözleri, manaları yamıyacağım kadar karanlık vaş sesle, az evvelki suali rarladı :

— Neden?

Başımı, hadlerini bilen ların hazin tevekkülile eğdim..

— Tabiî değil mi Hicran? S zaman arkadaş duyğusile bak insanın, akla gelmeyen bir z değişivermesi, seni şaşırtmaz mı

Hicran gözlerimi bulmaktan gibi idi:

— Niçin şaşırtsın? İçime bi daş gibi sinmen, benden daha şeyler de istemene niçin mani o

— Ya sen, senden başka şe isteyebileceğimi hiç ummadıysan

Hicranın halinde sezilemeye dar müphem manalar vardı:

— Hangi insanlar, kendile neler isteneceğini önceden ke lirler ki?

— Fakat ya sen, senden isteye

BÜYUK • YERLİ • SEVDA •

DUYGU • TAHLİL • ROMANI

BAYANLAR: Hem ak saçlarınızı yoketmek; ve hem güzel renkli saçlar edinmek isterseniz *SAÇ BOY*
MÜTEHASSISI HANRİ KASER'e başvurunuz. Beyoğlu — Tokatlıyan karşısında No. 2

GÜNAH GÖNÜLLÜLERİ

Yazan: M. S.

No: 14

mmadığın şeylere beni lâyık görmiyorsan?

Hicranın sesine, tatlı bir hırçınlık ndi:

— Niçin böyle düşünüyorsun? İnanlar en büyük titizliği dost seçiminde österiyorlar. Ben bir erkeğin sevgisine, ostluğundan çok daha kolay inanabirim. Ve dost olacağım erkek te, seveeğim erkekten çok daha fazla meziyetler ararım.

Sana karşı, hiç, hiç birşey mukabilinde kırılamıyacak bir dostluk duyduuma göre, sende birçok meziyetler uluyorum demektir.

— Fakat bir kadının seveceği erekte aradığı meziyetlerle, dost edineeği erkekte aradığı meziyetler arasında ok büyük farklar vardır.

— Bu bir telâkki meselesi... Ben hiç ...hiç de senin gibi düşünmüyorum!

Geniş bir iç geçirdim:

—Bunu, dostunu teselli için söylemediğini bilsem... benim gibi düşünmediğine içimi inandırabilsem...

Fakat kafamın dümenini kullanan mantık, hükümlerimi, ve inancımı öyle aleyhime döndürüyor ki!

— Neden?

— Evvelâ benim gibi düşünebileceğine bir türlü inanamıyorum. Çünkü, meselâ düşünüyorum ki bir dostta aranılabilecek meziyetler arasında, fiziyolojik sebeplerin en ufak bir rolü bile yoktur.

Meselâ uzviyeti sakat, yaşlı, ve çirkin bir adam; uzviyeti sağlam, genç ve yakışıklı bir erkekten çok daha kuvvetli bir dost olabilir; fakat uzviyeti sakat, yaşlı, ve çirkin bir adam; sevda kavgasında uzviyeti sağlam, ve yakışıklı gençleri alt edemez.

Senin samimiyetine inanabilmekliğim için, bu ezelî kanuna karşı duyduğum inancı yıkabilmekliğim lâzım!

Hicran yerinden kalktı ve yanıma geldi. Bu hareketi, kadınca bir zaafın tesiri ile yapmadığı aşikârdı.

Onda tıpkı, çocuğunun bedbinliğini gidermek isteyen bir anne şefkati seziliyordu:

— Neler söylüyorsun? dedi. Niçin kendinde birçok kusurlar vehmediyorsun?

Dikkat ediyorum. Hicran artık bana "ağabey„ demiyor. Onun her sözünü "Celâl ağabey„ diye bitirişine alışan kulaklarım, bu eksikliği yadırgıyor. Tıpkı güftesi eksik bir şarkı, sonu tamamlanmamış bir cümle dinler gibi oluyorum.

Belli ki o, bu konuşma içinde bana azap vereceğini tahmin ettiği kardeş sıfatını, kullanmaktan kaçınıyor.

Ve ihtimal bunu duyurmamak için, bana ismimi de anmadan hitap etmek inceliğini gösteriyor.

Onun bu hareketi ve sözleri bana ümit vermiyor değil. Fakat haline sinen dalgınlıktan, böyle bir konuşmayı ummadığı, ve ummadığı bu konuşmaya kolayca alışamadığı anlaşılıyordu.

Fakat acaba hiç mi alışamayacak?. ve haline sinen dalgınlığı yaratan, sadece bu alışamamakdan mı geliyor?

Birden, bir yerime kaynar su damlamış gibi silkindim.

Hicran, ellerimi avuçlarına almış soruyordu:

— Söylesene? Niçin kendinde olmayan birçok kusurları vehmediyorsun?

Sonra ilâve etti:

— Hem ellerin ateş gibi yanıyor. Hararetin var senin!

— Seninkiler de buz gibi. Sinirlendirdim seni galiba?

— Hayır... Sadece üşüyorum.

— Gidelim o halde?

Ellerimi hafifce sıkdı. Ve biraz daha sokuldu:

— Hayır... Dedi, karşıda üşümüştüm. Bu taraf rüzgâr almıyor... Sonra sesine, beynimi örperten çapkın bir ahenk vererek, sualini üçüncü defa tekrarladı:

— Söylesene? Niçin bu kadar vehimlisin?

— Hayır Hicran.. Ben kendimde olmayan kusurlara vehmetmiyorum, sadece kendimde olmayan birtakım meziyetler vehmetmeden konuşuyorum. Bu gece, ne zamandı bir günah gibi içimde sakladığım hissi, dışarıya vurmak cesaretini gösterdim.

Fakat bu cesareti gösterirken, meselâ aramızdaki yaş farkını da inkâra kalkışamam ya?

— Bu fark, söylediğin kadar büyük mü ki?

—Senin zannettiğin kadar küçük de değil Hicran!

Hicran, başını göğsüme biraz daha yaklaşdırdı, saçlarının kokusu, kokain gibi başımı döndürüyor... Kaçamıyorum, sokulamıyorum, ellerimi çekemiyorum. Ellerini sıkmaya cesaret de edemiyorum.

Çok büyük bir huzura girmiş, çok mahcup bir memur halindeyim.

Hicran başını kaldırdı.

Göz gözeyiz. Yüzü yüzüme o kader yakın ki, nefesinin sıcaklığını bile duyuyorum. Bu sıcaklık içime bayıltıcı bir gıdıklanma, çok zevkli bir baygınlık veriyor, o:

— Sen, dedi, çok bedbinsin?...

Hicranın bu sözlerini, bu hallerini bir türlü lehime tefsir edemiyorum.

Bu belki nefsime karşı duyduğum itimadın azlığından, ve kendimi onun sevgisine lâyık görmeğe alışamayışımdan...

Fakat ben bu liyakati, şuurumda değilse bile, tahteşşurumda duymasaydım, bu gece Hicrana açılamazdım.

Bu cesareti gösterdikten sonra Hicranın her hareketinde, aleyhime manâlar vehmetmemekliğine bir türlü manâ veremiyorum.

Ondan ümit verici sözlerden fazla ne bekliyebilirdim, ne istiyebilirdim ki?.

Daha ilk cümlelerimi duyar duymaz gözlerinin ve yüzünün bir yaman müjde sevincile aydınlanmasını mı?

Yoksa derhal yerinden fırlayıp boynuma sarılmak hafifmeşrepliğini göstermesini mi?..

Meselâ aramızdaki yaş farkının ehemmiyetsizliğine benim onu inandırmağa, benim onu kandırmağa çalışmaklığım lâzım.

(Arkası var)

Gezmenlerle İstanbulda Bir Gün

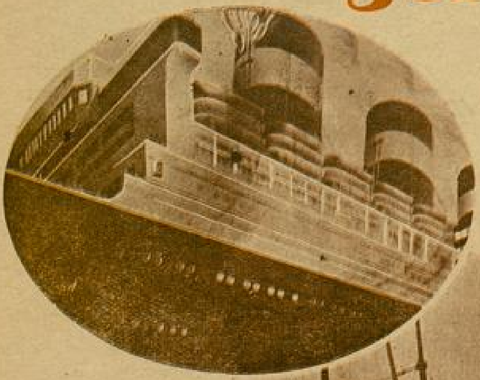

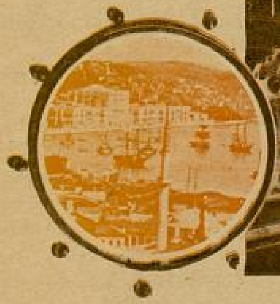

YAZAN: NACİ SADULLAH

Evvelki gece, bermutat, tekerlekli turşu kavanozu haline gelmiş Fatih - Harbiye tramvaylarından birisile, Taksimden Sirkeciye iniyordum.

Biletci, kılıklarından ve her hallerinden yabancılıkları okunan, üç kadınla anlaşamıyordu.

Kadınlardan birinden, nereye gitmek istediklerini sordum. Biçarenin gözleri, dert anlatabilecek birini bulmuş kimselerin keyfiyle, parladı ve Köprünün fransızca adını verdi.

Biletci, Köprüye kadar üç bilet ücretinin tutarını söyledi. Tercüme ettim. Kadın bana, önümdeki yarım manga insanın yardımile, kalabalıktan bize yaklaşamıyan biletciye gönderilmek üzere, nikel bir yirmibeşlik uzattı.

Ve endişe ile yüzüme bakarak:

— Galiba, dedi, gideceğimiz yeri yanlış anlattınız?

Buna:

— Hayır!.. cevabını verdikten sonra, merakla sordum:

— Yanlış anlattığıma nereden hükmettiniz?

Biçare muhatabım, verilen teminata inanamıyan insanların mütereddit halile;

— Çünki, dedi, biz gelirken, ayni mesafe için, bu paranın iki mislini vermiştik de!

Bu, iç sızlatan cevabı veren muhatabıma, biletcinin iade ettiği bozuklukları uzattım. Bu sefer, hayret sırası ona geçmişti; sordu:

— Bunlar ne?

— Paranızın üstü!

— Türk parası mı bunlar?

İstanbula daha birkaç saat evvel çıktıkları için, bütün Türk paralarını görmediklerine hükmederek güldüm:

— Evet Matmazel!

Arkadaşları, onun elindeki bozuklukları ayni hayretle muayene ettiler, ve kendi lisanlarında verdiği izahatı, fevkalâde garip bir hikâye gibi dinlediler.

Hitabını yine bana tevcih eden kadının sözleri, beni onların hayretlerini gölgede bırakacak kadar şaşırttı:

— İstanbula geleli üç gün oluyor, daha böyle Türk parası görmedik!

Hakikaten üçünün de açıp gösterdikleri bozukluk dolu cüzdanlarında, beş kuruştan ufak tek sikke yoktu.

Bu kadınlar, İstanbulda geçirdikleri üç koca gün içinde, muhakkak ki bir bardak su içmemiş, bir kutu kibrit almamış, bir kaç defa tramvaya binmemiş; hülasa, beş kuruştan ufak paraları tanımalarına vesile olacak hiçbir harekette bulunmamış değillerdi.

Yalan söylemeleri ihtimalini tak edebilecek hiçbir sebep bulamadım karşıma dikilen hakikatin dehşe ürperdim.

Bu acı tesadüfle körüklenen me tecessüsüm, beni, yolumu değişdirm sevketti: Köprü başında onlarla likte indim. Ve onları vapurlarına türünceye kadar tesis edebildiğim mimiyet, kendilerinden ertesi şehiri beraber gezmek için söz al meme kâfi geldi.

Maksadım, onlarla beraber gezen İstanbulluların yüzlerini kızartabile daha nelerle karşılaşdıklarını, hiç mazsa kısmen anlıyabilmekti.

Her Avrupalı gibi söz verdikl saatte geldiler, ilk arzuları, bahsini d dukları, halâ henüz göremedikleri Kapa çarşıyı gezmek, ve şarka ait bir hatıracık satın almak oldu.

* * *

— Buyurun Mösyö!

— Bize buyurun Matmazel!

— Bir de buraya göz atın!

— Bayım, ne ararsan var bizde!

Kapalıçarşıyı geziyoruz. Etraf esnaf — adeta, serpilen düğün paras üşüşürcesine — etrafımızı sardılar; alâka celbeden bir davet değil, ins sinirlendiren, kızdıran, bezdiren, çileden çıkaran bir ısrar.

Hem, yüzsüz bir alacaklı ısrarına kadar benziyor ki, insan mahcup bir borçlu gibi adeta utanç duymaktan kendini alamıyor.

Hele bir tanesi sanki aç sülük. Ben yürüyorum, ve o, kovdukça ariz olan bir sinek gibi, peşimde:

— Gel bayım... Gitme diyorum sana... Uğra bir kere.. İstediğin bizde de bulunur!

Nihayet, suratımın asıklığına, cevabımın tersliğine rağmen, yılışıkça lâübaliliğini koluma girecek kadar ileriye vardırınca, sabrım sona erdi, durdum.

Ve:

— Git be adam, dedim, birşey alacak değilim!

O zaman, sinirden beynimi felce uğratabilecek bir cevap verdi:

— Öyle söylesene? ne diye bir saattir peşinden koşturup duruyorsun?

Ve bu yetmemis gibi, uzaklaşırken, yüksek sesle homurdanmayı da ihmal etmedi:

— Bir şey almayacaklar da ne diye çarşıya gelirler? Boy göstermeye mi?.. anlamadım ki?

Dönüp, beni suçlu edecek bir karşılık vermemek için, bütün kuvvetimi harcamak mecburiyetinde kaldım.

Orada tek antikaya rasgelmedik; fakat antikalığın görmediğimiz biçimi kalmadı...

Yollarının yabancısı olduğum çarşıda, istediğim yeri bulmak için bir ihtiyara danıştım:

— Baba, antikacılara nereden gidilir?

İhtiyarın gösterdiği yolu takip ettik. İsrarlar, davetler o kadar bezdirici bir şekilde, ve gittikce artarak devam ediyordu ki, gayrı ihtiyarî mırıldanıyordum:

— Ah, şunlardan bir kurtulsak!

Nihayet, rahata kavuşmanın yolunu, bir mağazaya sığınmakta bulduk. Ve kadınlar, çeşit çeşit metaları muayeneye başladılar.

İçlerinden birisi, teneke kılıklı bir Bursa bıçağının fiyatını sordu.

Hiç ağzımı açmadığım için, beni de gezmen(seyyah) zanneden dükkân sahibi, bir rakam söyleyeceğine, kurulmuş bir gramofon gibi lakırdıya başladı; ve bozuk bir fransızca ile uzun bir nutuk verdi:

—Bu, büyük Türk Sultanı Süleyman Kanunînin çakısıdır. Müzeden çalınmıştır. Ben gizli satıyorum. Dikkatsizlik edip meydanda unutmuşum. Sayenizde başım belâdan kurtuldu.

Ve bıçağı, arkasındaki rafı dolduran şalların arasına gizliyerek ilâve etti:

— Biraz pahalıdır tabiî!

Dayanamadım, ve müstehzî bir eda ile sordum:

— Demek siz Müzeden antika hırsızlığı da mı yapıyorsunuz?

Ermeninin yüzü evvelâ bir hayret ve korku anaforile karıştı. Sonra kendini toparlıyarak pişkin pişkin sırıttı:

— Ne antikası canım, bunlara böyle diyip yutturacağız ki, sana da bana da ekmek çıksın!

Dükkândan çıkmadan önce, arkamdan dudak bükeceğini bile bile, ermeniye ağır bir fazilet dersi vermekten kendimi alamadım. Kadınlardan biri, az ilerdeki dükkânlardan birinin camekânı önünde durdu:

— Hah, dedi, işte aradığım bilezik bunlardandı!

Dükkâncı, bu gümüş kaplanmış, oymalı bileziğe, bir solukta on altı lira istemekten utanmadı; ve kulağıma fısladı:

— On altı liradan ne ki fazla alırsak senin!

Gazeteci olduğumu söyleyince gevşeyen bu kuyumcudan bileziği «kabil değil inanamıyacağınız bir fiyata» bir buçuk liraya aldığımız zaman, gezmenler arasındaki ukalâ tipli kız, adetâ baygınlık geçirdi. Merakla sordum:

— Geçmiş olsun Matmazell.. sıcaktan bunaldınız galiba?

Biçare kekeledi:

— Hayır...

— Yoksa her zaman olur musunuz böyle?

— Yok... Hayır... İstanbulda ariz oldu bu...

— Neden?

O, biraz kendini toparladıktan sonra, kendisini bu hale sokan haklı sebebi söyledi:

— Bu bileziğin tıpkısını Öjeni dün, tam yirmi dört liraya almış da!

Ayni bileziği bize az evvel on altı liraya sokmak istiyen dükkâncı, bütün ömründe haramın santimine el sürmemiş namuskâr bir insan tavrı takındı:

— Yaparlar namussuzlar, dedi, yaparlar!

Dükkândan, anlatmağa lüzum görmediğim bir haleti ruhiye ile uzaklaşırken, kolumu birisi dürttü; döndüm, ve yol sorduğum ihtiyarla karşılaştım.

Ağzının bütün çürük dişlerini göstererek sırıttı:

— Daha bekliyelim mi?

Hayretle sordum:

— Sana kim dedi bekle diye?

— «Yol gösteren fukara boş çevrilmez» derler de!

Sinirleri benim kadar bozulan her insan gibi, aksilenmekten kendimi alamadım ve:

— Ben, dedim, çarşıya geldiğimi sanıyordum, fakat batakhaneye düşmüşüm!

İhtiyar kendinde, bana fazilet dersi vermek hakkını da buldu:

— Ben sana vereyim o kadar muhtaçsan! bir de Bay olacaksın! fukaraya böyle mi cevap verilir?

Sinirden sıkılan dişlerimin dibi sızladı. Uzaklaşırken ağlamaklı ağlamaklı mırıldandım:

— Ya Hazreti Eyüp, buraya sen de düşsen çatlardın ya?

Ondan sonra girdiğimiz her dükkânda, elle tutulabilecek kadar koyu bir ihtikâr havasile bunaldım. Kimisinde halis hacı yağlarını, anber diye sokmağa çalıştılar; kimisininde alelâde divitleri, Fatih Sultan Mehmedin yazı takımı diye yutturmağa kalkıştılar.

Hülâsa, tek antikaya rasgelemedik. Fakat antikalığın görmediğimiz biçimi kalmadı.

Çarşıdan dışarı çıkabildiğimiz zaman, geniş bir nefes aldım. Ve galiba kurtulmanın keyfile rasgeldikleri fukaralara sadaka veren kadınları, hareket saati yaklaşan vapurlarına yetiştirdim.

YAZAN: **SUAD DERV**

★

KISKANÇLI

★★★

Kıskançlığı Bütün Vahşî, Yabanî, Kudretile Tatmıyan İnsan; Ha Hiçbir Zevk Alamamıştır.

Kıskançlık, sevginin nescinde olan bir hususiyettir. «Kıskançlıksız sevgi.. sevgisiz kıskançlık olmaz» derler. Bir insan aşk denilen hastalığa yakalandı mı, onun başlıca arızalarından olan kıskançlık buhranlarına, şüphe nöbetlerine heman tutulur.

Sevdiği ister güzel, ister çirkin; ister akıllı, ister sersem; ister sevimli, ister sevimsiz olsun; herkesin gözünü onun üstünde zanneder. Ve ona öyle gelir ki: maazallah bir dakika yalnız kalsa, bir an kendinden uzaklaşsa, onu kapıverecek, çalacaklar. O kadar şeylerle onu iğfale, onu kandırmağa çalışacaklar ki, o da iğfale kapılacak ve kendisi için ortadan yok olacaktır. Bütün bu endişelerden azap duyar.

İnsanlarda medenî telâkkiler; medenî düşünüş tarzı ne olursa olsun, kalbin kendine göre öyle fermanları var ki, bunu bütün yeni ve bütün ileri telâkkiler öldüremiyor.

Habil ve Kabil efsanesi, yani dünyadaki ilk cinayetin sebebi, nedir?.. Kıskançlık değil mi?.. Efsane ve tarih binlerce kıskançlık faileleri dolu değil midir? Ve halâ bugün günlük gazeteleri açtığımız zaman, en mühim polis vakalarının.. cinayetlerin âmili olarak ne görüyoruz? Kıskançlığı değil ?

Modren insanlar ne iddia ederlerse etsinler; halâ Otello devrindeyiz; ve yine renkce de Otelloyu hatırlatan bir Habeş Prensi, daha bir ay evvel kıskandığı maşukasının burnunu ısırıp yemedi mi?..

Fransız mahkemelerinde Jüri hey'eti, kıskançlık yüzünden işlenen cinayetleri affetmekten yorgun bir haldedir.

Geçen gün İzmirde bir at cambazı, kendisini aldatan karısının yüzünü muhtelif yerlerinden yaraladıktan sonra, burnunu kesmiş.. Zaman, zaman kıskançlığın tezahüratı da değişiyor. Orta kurunda eski asılzadeler ihanet eden karılarını, ceza olmak üzere ya bir manastıra kapatırlar, yahut ta şatonun bir hücresine hapsedip üzerine duvar ördürürlerdi; ve o diri gömerlerdi. Yine o devirlerde kadın böyle tecziye edilirken, diğe tan aşıklar biribirlerini düelloda p lardı. O zamandanberi dünyada kıskançlık, tabancalı kıskançlık, kıskançlık, tırnaklı kıskançlık, kıskançlık, gözyaşlı kıskançlık olmuştur.

Şimdi 1935 modeli kıskançlık şukanın burnuna musallat olmakm

Besbelli vefasız ve sadakatsızların esasen çok sevildiklerinden.. ve tarafından sevildiklerinden Kaf dağı yükseldiği için; âşık bunu küçült yacile ya dişliyor, ya bıçaklıyor.

Velhasıl elâlemin kalbi bizim m şahsiyemizmiş gibi; bizim sevdiğimi bize karşı lâkayt olunca, veya bir ba bu kalbi kaptırınca heman isyan e

Kavgalar, ağlamaklar, en feci s hatta döğüşler, cinayetler bile b içimize düşen isyanın bir ifadesi

Halbuki buna hakkımız var mı? tıkımızla, şuurumuzla düşündüğümüz buna kızmağa hakkımız olmadığı yoruz. Fakat sevda illetinin kı buhranını geçirirken, karşımızdaki sevmemesini o kadar büyük bir telâkki ediyoruz ki, bize karşı bütün haksızlıkların tamirini kanu beklerken.. bu kabahatı kendimiz keme ediyor, cezasını kendimiz ta kendi elimizle bu cezayı verecek ve hakkı kendimizde buluyoruz.

***

Mamafih, ne kadar iptidaî bir his olsun kıskançlık, eski bir şarap g ısıtan ve başı döndüren.. insan hüviyetinin tabiî hudutlarının hari karan bir münebbihtir.

Kıskançlığı bütün vahşi, yabanî kudretile tatmayan insan, bence hi hiçbir zevk almamıştır.

SPOR

Yüzme Şampiyonlarımızı Selâmlarız!..

Türkiye denizcilik federasyonu 935 senesi yüzme şampiyonasını, Moda banyarının yüzme hâvuzunda büyük muvaffakıyetle yaptı.

İstanbul, Ankara, İzmir, Bandırma, Kocaeli, Samsun, Trabzon ve Çukurova mıntakalarına mensup yüzücülerin iştirâk ettiği Türkiye birincilikleri müsabakaları, su sporlarına karşı hergün bir parça daha artan büyük alâkayı açıklıkla gösterdi..

Hemen her tarafı su ile çevrili koca memleketin, henüz uyanmağa başlayan deniz sporları hareketi, en kısa bir zamanda bütün spor hareketlerinin başında bir mevkie yükselmek istidadındadır..

Henüz yüzme havuzları ve başlarında kendilerine usul gösteren bir hocaları olmamasına rağmen, iştirâk ettikleri bütün yarışlarda; gerek seyircilerin ve gerekse teşkilâtın nazarlarını üzerine çeken, mıntakaların yüzücüleri içinde cidden kıymetli yüzücüler bulunmaktadır.

Nasıl bir gayretle çalıştıkları bizce malûm olmayan, ve Türkiye yüzme müsabakalarında ikinciliği kazanan Kocaeli yüzücüleri, Türkiye şampiyonlarını mesafeye göre pek yakından takip ettiler.

Uzun mesafelerde tahammülleri, kısa mesafelerde sür'atları itibarile İstanbul yüzücülerinden pek farklı olmayan Kocaeli ve Bandırma yüzücüleri, yaptıkları yarışlarda yüksek kabiliyetlerini kolaylıkla ispat ettiler.

Türkiye yüzme müsabakalarının bu mevsim en büyük kahramanı Galatasaraylı Halil oldu.

200, 400, 1500 gibi üç muhtelif mesafede üst üste kazandığı muvaffakıyet Galatasaraylı Halilin yüksek kabiliyetini meydana çıkarmak kâfidir.

Bir yarıştan, diğer yarışa soluk soluğa giren Halil, son senelerin yetiştirdiği en büyük kabiliyettir.

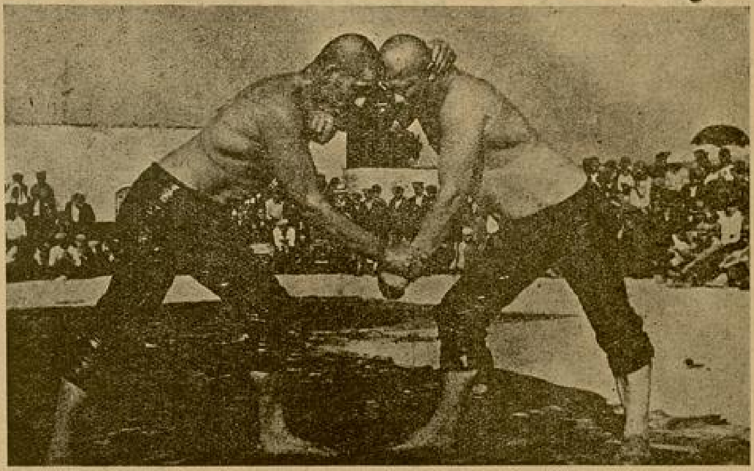

Dinarlı Mehmedi yenen Mülâyim (bir güreş esnasında).

Yüz metrenin en çabuk yüzen atleti Galatasaraylı Orhanla Halilin 400× 2 bayrak yarışında takımları hesabına gösterdikleri gayret takdire şayandır.

Yüzme müsabakalarını büyük bir muvaffakıyetle kapayan Türkiye birincilerini hürmetle selâmlarken, önümüzdeki seneler onlara daha fazla muvaffakıyet dilemek borcumuzdur...

Dinarlı İstanbulda Yaya Kaldı

Bu ayın en büyük spor dedikodusu Amerikadan gelen Dinarlı ile Mülâyim arasında yapılan güreş karşılaşması etrafında oldu.

iki sene evvel İstanbulda başaltında güreşen Dinarlı Mehmedin, bir yolunu bulup Amerikaya giderek orada büyük bir şöhret kazanması, onun ismini dillere destan yapmıştı...

Müthiş Türk diye Amerika gazetelerinde ismi geçen Dinarlı, İstanbula döndüğü zaman bir hayır müessesesine hasılâtını bırakmak üzere kiminle olsa güreşe hazır olduğunu ilân etti..

Dinarlının memlekette iyi bir tesir yapan bu arzusu, etrafda dal budak saldığı zaman, bütün gazeteciler onun etrafını sarmış, yapacağı musabakanın neticesinden günlerce bahse kalkmışlardı.

Dinarlının kendilerine meydan okuduğu alâturka güreşçilerimiz, bu büyük reklâm karşısında neticeye intizar ederlerken, bir gün Kara Ali dayanamamış ve bana: "Canım; koparırmış, kırarmış, ezermiş!... nihayet bu bizim Dinarlı Mehmed değil midir?„ demişti..

Müsabaka günü geldi çattı.. Alâturka pehlivanlarımız içinde en cesur ve hovarda olarak tanınmış olan Mülâyim, ilk müsabakya razı olarak bu işi kabul etmişti..

Bu müsabaka günlerce ilân edildi, iki taraf ta yapacağı müsabakanın ehemmiyetinden, neticenin kendi tarafına döneceğinden bahsetti durdu..

İki pehlivanın yapacağı müsabaka ortalığı bir haylı velveleye vermiş, halk arasında karşılıklı bahisler bile görülmemiş bir şekilde hızını almıştı..

Bu müsabaka için kabul edilen çok yüksek duhuliyenin ağırlığı karşısında beklenilen seyirci Stadyuma toplanamadan, iki pehlivan Ring üzerinde göründü.

Amerikan güreşinin kırıcılığı, boğuculuğu hernedense mennedilmişti; ve müsabıklar birtakım kayıtlar altında kırkbeş dakika güreşeceklerdi..

Minder hâkemi de, yan hâkemler de bu işde acemilik çekerek kırkbeş dakika alt alta, üst üste yuvarlanan pehlivanların müsabakasını seyirciler gibi seyrettiler.. Amerikan güreşini bilen de bilmeyen de, güreş müddeti zarfında Mülâyimin rakibini fazlaca ezdiğini, ve bu suretle ondan geri kalmak şöyle dursun, ona ağır bastığını da gördü..

Bütün ümitler suya düşmüş, Dinarlı Mehmed giriştiği bu işten mağlup çıkmıştı..

Dinarlının şöhreti ne oldu? Mülâyim serbest güreşlere bukadar kuvetli oyunu nereden çıkardı?.. Şimdi herkesin diline takılan ve bir türlü halledilemeyen dava budur. Amerikada birçok muvaffakiyet kazanan Dinarlının bavulunda taşıdığı gazeteler oradaki şöhretini ispata kâfidir. Kâfidir ama Mülâyimin bu muvaffakiyetine ne demek lâzımdır?. *Ömer Besim Koşalay*

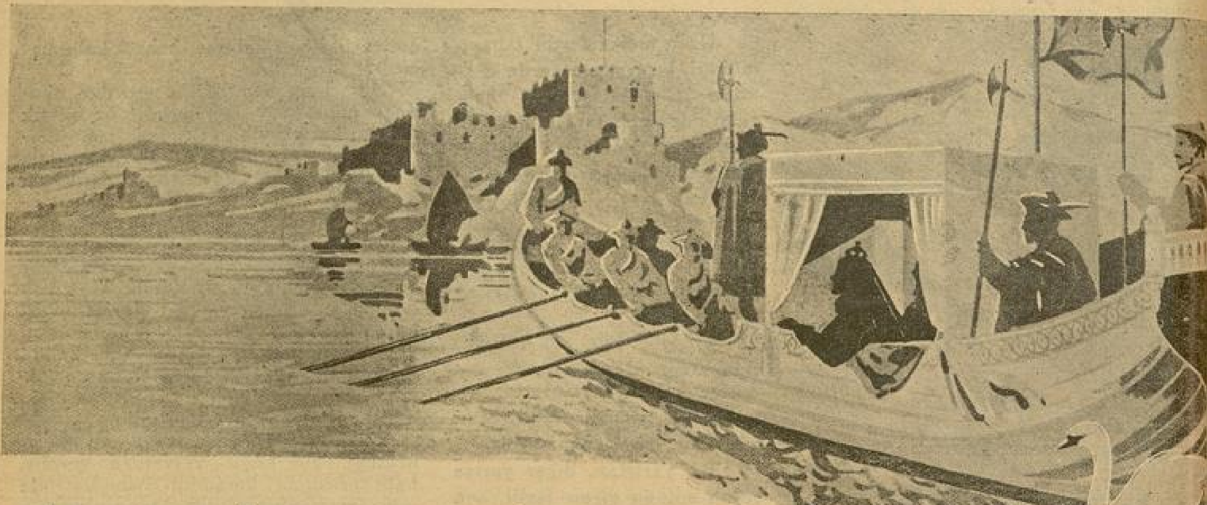

ŞİMALİN SEMİRAMİSİ

ÇARİÇE KATERİN

— Geçen sayının arkası —

Müstakbel hükümdar ise, Serj Solnikofun kendisine gösterdiği hareket tarzılarından memnun.. Onu gece, gündüz her saat yanında bulunduruyordu.

Katerina şimdi her zaman yaveri karşısında bulmaktadır. Onun söylediği âşıkane sözleri sık sık işitmektedir.

İçki kadehleri dudaklarından, genç sevgililerin ateşli puseleri gibi, düşmeyen veliahd, bunun farkına asla varamazdı.

***

Katerina artık seveceği erkeği bulmuştu. Hizmetçilerin, yaverlerin ve bir sürü perestişkârlarının küstah gözleri önünde gittikçe artan sevmek ve sevilmek ihtiyacını; birgün bir fırsattan istifade ederek kendisine aşk şiirlerini okuyan Serj Solnikofa, itiraf eder.

Bunu itiraf etmeden evvel, bu perişan halini sarayda dostuna düşmanına belli etmemek endişesile, her sabah erkenden, denize kadar uzanan sarayın beyaz mermer merdivenlerinden, Baltık denizine iner... orada balık avlayan balıkçı sandallarına karışır.. Bu sıkıntılı saatlerini başka av avlamakla geçirirdi..

***

Bir gün hava fena rüzgârlı idi. Denizde pek fazla dalga vardı. Sandalın içine giren dalgalar Katerinanın üstünü başını ıslatmıştı.

Katerina sırsıklam ıslanmış bir vaziyetle saraya döndüğü zaman, kendisile hususî bir surette görüşmek isteyen başmabeynci kadının, huzuruna kabul edilmek istediğini söylediler.

Yazan :

NİYAZİ ACUN

Bu kadın sarayda en çok kocasına düşkün, çirkin ve kupkuru bir kadındır.

Ve Bu kadının saray kadınlarından bir hususîyeti var ise, o da; her sene hamile kalıp çocuk doğurmasıdır.

Katerina bu kadını huzuruna kabul eder. Kadın der ki:

— Benim namuslu, doğru dürüst hareketlerime karşı herzaman gösterdiğiniz teveccühlere minnet ve şükranlarını sunarım.

Memleketimin ve milletimin selâmeti için bana, namusunu fada et deseniz, derhal bu emirlerinizi ifada asla tereddüt etmem.

Size arzetmek istediğim şeyi daha açık söylememe müsaade buyurunuz.

Bu kadının ne söyliyeceğini Katerina, onun gelişinden anlamıştı.. Kadının söyliyeceği sözü evvelâ o söyledi.

— Elimde değil.. Bana değil, veliahda kabahat bulunuz.

Kadın bu sefer arzedeceği şeyin daha açık söylenmesi için müsaade ister.

Müsaadeyi alınca anlatır:

— Sizin söylemek istemediğiniz, ve her zaman muztarip olduğunuz derdi pek yakından biliyorum.

Sizi bu gönül derdinden kurtarmak

...rafınızda size perestiş ede... lere pek lâkayd kalmamanızı rica e...

Bütün saray kadınlarının se... gençlerden Serj Solnikofu göst... bilmem bir hata işlemiş olur muy...

Çünkü bu genç, sizi pek çok s... bana söyledi.

Kadının bu sözleri Katerinanın... tesir eder.

Asabî, utanarak gözlerini k... söylenen sözleri derin bir ihtıras il...

Kadın son söz olarak:

— Sizin gibi asîl ve dilber musta... paratoriçemizden, Rusyanın bir ... beklemekte, yerden göke kadar ... vardır zannederim.

***

Gene ayni günün akşamı ... büyük hizmetlerde bulunmuş, ve ... hükümdar ailesine gösterdiği canda... maları sayesinde, pek büyük bir ... mazhar olmuş ihtiyar başvekilin, K... nın huzuruna kabul edilmeleri bild...

Başvekilin de ne maksat ile k... görmek istediğini anlayan Kater... kalbi çarpmağa başlar.

İhtiyar başvekil, başmabeyinci ile birlikte, yatak odasında Katerina... runa kabul edilir.

Başvekil Katerinaya, hususi ... son defa karar verilen veraseti ... kanununu takdim eder.

Bu kanunda, veliahdın vefatı ta... kimlerin imparatorluk tahtına geç... yazılı idi.

Artık veliahdın, bu zamana kad... dının olmadığına göre, bundan s...

mıyacağı resmen bildirilmiş., ve ona re tedbir ittihaz olunmuştur.

Veliahdın vefatından sonra zevcesinin paratoriçe olamıyacağı ve Katerinanın krar geldiği yere gönderileceği yazılı i. Hattâ kendisine giderken bir hak ve rvet dahi verilmiyeceği zikrediliyordu.

Katerina bu kâğıdı okudukca, kafasında ikbal için tasarladığı hükümdarlık hayalri canlanır.

Birgün kocasını dahi hall'edip bizzat ikümdar olmak hayalile yanan Katerinan, gözlerinde keder, asabiyet ve korku vılcımları tutuşur; ve İhtiyar başvekile kışarak:

— Bu ne biçim kanun?! Çocuğum ter olsun, ister olmasın.. bu taht ve cda benim de hakkım vardır.

Mademki Rusya grandüşesiyim, huırumda şimdi böyle bir lisan kullanmağa ısıl cesaret ediyorsunuz?

izi şikâyet edeceğim...

İhtiyar başvekil gülerek:

— Kime? Beni huzuınuza gönderenler mi?

Ben asıl buraya sizin vvelce düşündüklerinizi olayca başarabilmeniz çin geldim.

Eğer bu müsaadeyi ana bahşederseniz, yaver erj Solinkofu huzurunuza imdi derhal getireyim.

Katerina ses çıkarmaz, İhtiyar başvekilin,pür neş'e anından ayrılır.

Katerina artık biliyor ki, nukavemet asla mümkün değildir...

Evlâdı olmadığından ordunun ve bütün milletin hoşnudsuzluk ile:

— "Bu kısır alman karısını Rusyaya belâ mı getirdiler?,,

Diye söylendiklerini Katerina nice zamandanberi işitmişti. Ve şimdi daha fazla bir kat'iyetle anlayordu ki: "kabahat bende değil, kabahat veliahdda,, ! gibi manasız düşüncelerle, nefsine fenalık etmesi pek faidesiz ve boş şeylerdi. Çocuk doğurmuyor diye hiçbir istifade görmeden Rusyadan kovulacak.. yollarda birçok sıkıntı ve azap çektikten sonra Almanyadaki fakir ailesi ocağına dönecekti. Bunlar da hep kendi idaresizlik ve kabiliyetsizliklerinden olacaktı.

Başına gelecek felâketler gözü önünde canlanınca derin derin düşündü.

Yatak odasında bu günahı kimseye sezdirmeden yaparsa, milletin bundan nasıl haberi olur?.. Böylelikle de bekledikleri müstakbel veliahdi bu sayede kazanmış olurlardı.

Onun işliyeceği bu günahın bütün mes'uliyeti kocası müstakbel hükümdarın uzvi noksanlığında idi. Bu hakikatı hiç kimse kabul etmiyor, kendisini: «Ne diye çocuk yapmayorsun» kabahatı ile suçlu gösterip Rusyadan kovmak istiyorlardı!..

Yarın hükümdar olup saltanat sürmek arzuları; hayal, sanki çölde birer serap olacaktı...

Kendi Rusyadan kovulduktan sonra yarın Serj Solinkofun, veliahdin yeni zevcesi etrafında pervaneler gibi dolaşmayacağı ne malûm?

Tam bir koca olarak takdirle beğendiği Serjin kollarında, Rusya için lâzım olan varisi saltanatı kazanmakta bu yeni gelen kadın, hiç tereddüt etmeden mes'ut, tamamen mes'ut yaşıyacaktı!..

Katerina bu hayaller içinde bir şeye karar vermeği düşünürken, başmabeyinci kadının tekrar geldiğini söylediler.

***

Katerina: «bu kadınla görüşüp belki bir

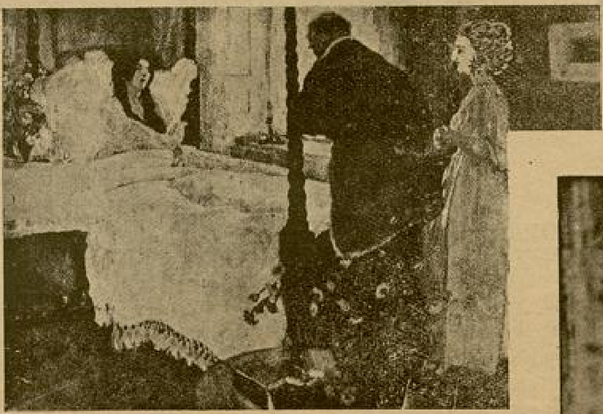

şeye karar veririm» dedi ve kabul etti:

— Ne söylemek isteyorsunuz? Ve pek çabuk söyleyiniz.

— Sizden ayrılıp huzur humayunda hareketlerinizi anlattığım zaman, şiddetli tekdirlerle karşılaştım.

Sizi, çocuk yapmağa kandıramadığımı Elizabet Petrovnaya söyler söylemez, impiratoriçe gazaba geldiler, dediler ki:

— Sıkılmadan birde veraseti taçü taht haklarından, bahsediyorlar!

Rusya hükümdarlığının istikbalini düşünen akıllı bir kadın, derhal çocuk yapar; ve böylelikle istikbalini temin ettikten sonra taç ve taht istemeye hak kazanır.

Çocuk yapmamakda mademki inat ediyor, inadının acılarını yakında görür» dediler.

İmparatoriçenin yanından ayrıldığım halde o içerde halâ söyleniyordu.

Şimdi sizin çocuk yapıp yapmayacağınız hakkında benden tekrar haber bekleyorlar...

Katerina artık son olarak düşündü.

Kendisini zorla başka bir erkeğin kolları arasına atıyorlardı...

Bu bir günah olsa bile, artık kabahat asla kendinin değildi. Binaenaleyh: «çocuk yapmak için karar verdiğini ve imparatoriçe hazretlerinin sükün bulmalarını» söyledi.

Ne de olsa o da bir insandı.. o da genç ve ateşli bir kadındı.. Serj Solinkofun kollarına düşmek için içinde büyük bir heyecan ve arzu vardı.

O, bu arzulara mukavemet edemedi.

Esasen herşey ve herkes kendisini; hatta, istikbalde imparatoriçelik hayallerinin tahakkuku gibi büyük sebepler dahi onu Serj Solinkofun kucağına iterken, bu kadar sabır ve inadın pek büyük bir budalalık olduğunu anlamıştı.

***

Başvekil — Ben buraya sizin evvelce düşündüklerinizi kolayca başarabilmeniz için geldim...

Almanyada Anhalt - Zerist hükümdarının kızı olan Sofi (Katerina) çok güzel bir kızdı.

Katerinanın çocuk yapmak kararını duyan bütün saray halkı, sevinç içinde, kendilerini bilmeyecek derecede coşup içiyorlardı.

Bunu fırsat bilen müstakbel hükümdarı da, dün akşamki sarhoşluğu tazelerken, güzel Katerinanın pembe, bembeyaz vücudu, Serj Solinkofun kolları arasına düşmüş, ilk püse ile bütün ihtırasları, ateş almış bir barut deposu gibi, yanıyordu.

O gün başlıyan bu ateşi, ancak kırkbeş sene sonra ölüm söndürebilecekti...

Kan Kıralı Bay Hafız İsmail Hakkı

İstanbulun KAN KIRALI

YAZAN: SELİM CAVİT

Kan Kıralı yazıcımıza dert yanıyor...

Elimize bir iğne battığı zaman, bir damla kan aksa göstermediğimiz telâş kalmaz...

Derhal tentürdüyod, oksijenli su, alkol, kolonya; ve daha ne bileyim ben, onu bulmadığımız zamanlarda tütüne müracaat ederiz.. Bir damla dahi olsa hiçbirimiz bunun israf edilmesini kat'iyen arzu etmeyiz. Kanın ehemmiyeti, tarif istemez! Renksiz, cılız, zayıf adamlar insan üzerine ne kadar rıkkat ile karışık çekingenlik verirse; canlı kanlı adamlar da o kadar itimat, emniyet ve sevgi verir.

Bugün birçok yerlerde, ölüm döşeğinde günlerini sayan birçok kansızlar, kan verilmek suretile tekrar hayata kavuşturuluyor.

Yalnız şu var ki; alan ile verenin kanları uyması lâzımdır. Avrupada bunu meslek edinmiş birçok insanlar vardır.

Fakat hiç biri şimdi size anlatacağım; Hafız İsmail Hakkı gibi değildir. İsmail Hakkı 5 yıldır İstanbulda kansızlıktan ölüm döşeğine yatmış biçareleri kurtarmaktır. Günde üç dört defa olmak üzere (600) grama kadar kan veren bu adam, adeta sosyetenin acil vak'alar karşısında müracaat ettiği bir kan fıçısıdır.

***

Süel Müze ile Darphanenin bulunduğu avluya tırmanan iki tarafı ağaçlıklı bir yol vardır. İşte oradan aşağı doğru ininiz! Karşınıza Gülhane hastanesi çıkar... Bakın onun için ne diyecekler:

—Kan kıralı!.. O buranın demirbaşıdır. İşte ben de onu tarif ettikleri gibi gittim buldum. Hafız İsmail Hakkı gazetecilere müthiş kızıyor.. bizim meslektaşlardan biri, ona güzel bir oyun oynamış galiba!

— Ah!.. Diyor.. birgün ihtiyacı olursa ona, namusum hakkı için (1000) kâğıttan aşağı kan vermem!.

— Niçin ?.

— Niçini miçini yok! Bu anlatılamaz! O yaptığını bilir, ben de yapacağımı bilirim.

Hastanenin arkasında oturduğu çatıya doğru giderken onu süzüyordum..

Kan kralının insana daha ilk nazarda öyle alâka uyandıran bir hali var ki!.. Seyretmeğe doyum olmıyor.. Kocaman bir göbekten sallanan bacaklar, vücudu kaldırmıyacak kadar zayıf! — Tıpkı kuvvetli başlıklarla eğlenen altındaki zayıf yazılar gibi. Ayağında taşıdığı pantalonun, ön taraftaki düğmeleri yerine belki 15e yakın ilgiçli iğneler var.. Galiba bunları, karnının şişkinliği nisbetinde birer birer takıp,

çıkarıyor. Üzerindeki caket kel başa şims... tarak kabilinden olmuş!.. Şöyle üç dö...

Kan Kıralı (Yarım Ay) ı gözden geçiriyor.

dakika ben ve fotoğrafcım, İsmail Hakkı ile birlikte yürüdükten sonra tek katlı büyük bir binanın kapısında durduk.. O, belinden bir anahtar çıkardı. Bir kapı açtı, girdik.. tekrar bir kilit, ikinci bir kapı açtı, yine girdik.. fakat bu benim tuhafıma gitmişti.

— Hafız! dedim. Bu iki kilit, iki kapı ne oluyor..

— Sen bilmesin Bayım!. Şimdi sana göstereceğim! Benim laporlarım (raporlar)ım var, lapor!. Onları muhafaza etmek için bu bile az!..

İçeriye girince şeytan tokmağı gibi üç kısa bacaklı, birer iskemle gösterdi oturduk. Konuşmağa başladık..

— Sen herkese kan veriyormuşsun öyle mi?

— Hayır herkese değil; muhtaç olanlarla, fakir ve yoksul kimselere veriyorum.

— Peki! kaç yıldır bu meslektesin?

— 5

— Bize : ilk, nasıl ve kimlere kan verdiğini anlatır mısın?

— Ben 17 senedir, işte buracıkta akşamlayıp sabahlıyorum. Son yıllarda artık sabahlamak ta nasip olmıyor.. Malûm, Azrail Efendi müracaatlarını hep gece yaptığı için, gelip beni kaldırırlar..

— Aman Hafız kalk birisi ölüyor.. Hadi kuzum hadi! Çabuk ol!.. derler..

Ben de derhal hiç düşünmeden don paça yataktan fırlar; ameliyat odasında soluğu alırım.. Ne imiş benim kanım bilmem (Donneur General) mış da herkese uyuyormuş!. Anladık amma! gece yarısı gelip bunların tatlı uykumdan kaldırmaları yok mu? İnsanın canını sıkıyorlar.. fakat acıyorum vallahi; yoksa yerimden kalkmam bile!. Hem madam ki, bir adam kurtarıyoruz, varsın alsınlar.. mübarek bizimkisi galiba çok bereketli; bitmiyor bir türlü!

İlk kanı kime verdiğimi sordun değil mi? İsmi pek hatırımda kalmadı amma, anlatayım !.

Bundan beş altı yıl evvel birgün hastahaneye bir hasta getirdiler.. ölüme mahkûmdu! Şöyle bir tutsan, kemikleri kırılacak kadar zayıf! buna kan vermek ve kurtarmak lâzımdı. Galiba ekâbirden birinin hastası idi. Bütün hastaneyi altüst ettiler.. nihayet beni kanlı canlı görünce, derhal yatırdılar bir masaya.. ilk partide 20 gram kan aldılar.. ve ona verdiler. On gün evvel otomobille gelip ayakta duramayan bu adam, on güns onra yürüyerek çıkıp gitti. İşte o günden sonra her önümüze gelene kan verdim.

— Şimdiye kadar kaç kişiye verdin!

— 138; fakat bunların yalnız (8)i öldü. Diğerleri hepsi kurtuldu.

— Bunlardan sen para alıyor musun?.

Burada Kan kıralı neşeli bir tavır alarak göğüs kabarttı.

— Ben, dedi! profesyonel değilim! amatörüm; şimdiye kadar verdiğim kanla aldığım parayı nisbet edersek heman heman hiçtir, denebilir..

Malûm, bizde hastalananların çoğu fakir olduğu için, para almam!. Zaten ne varki neyi alayım.. fakat öyle olduğu hal de çıkarıp verenler de oldu. Ekâbirden olsa ah! işte ona diyecek yok! bize bir aylık, iki aylık pirzola ve şarap parası çıkar..

— Verdiğin kanı kazanmak için ne yaparsın?

— Bak sana söyleyim de kansızlar da okusunlar.. Ben, ancak bulduğum zaman bunu tatbik edebiliyorum.

Evvelâ ağırlığı üçer kilo torbaların içine kum koyarak ağzını bağlayacaksın.. her sabah 15 dakika bunları alıp kaldıracak ve sırtına vuracaksın!. Sonra bir dilim ekmek kızartarak, bir yemek kaşığı pekmez, bir yemek kaşığı tereyağı koyduktan sonra yuvarlıyacaksın! Onu bitirdikten sonra üç yumurtanın sarısını içeceksin, günde de bir kilo kimyonlu pirzola, ve bir kilo da şarap içeceksin!..

— Şimdiye kadar kaç kilo kan verdin?

— Ne bileyim ben! her gelene verdim. Günde iki üç defa verdiğim oldu.

Ha aklımâ geldi! şunu da yaz! Avrupada da böyle kan verenler varmış, fakat nihayet 40 grama kadar verebiliyorlarmış. Hem de böyle kan verdikten sonra iki saat kadar sırtüstü uzanmak lâzımmış. Ben ise, 600 gram kan verdiğim günlerde bile beş dakika yatmam.. hemen başımı aldığım gibi sokağa fırlarım.

— Bize, kan verdiğin en entresan vakayı anlatır mısın?..

— Bundan bir müddet evvel hastanede henüz akşam olmuş, yatağımda uykuyu arıyordum.

Bir aralık hastanenin kapısında bir otomobil durdu. Biraz sonra:

— Hafız! Hafız! diye bir ses yükseldi; koştum. Beşiktaştan Mithat namında birisi idi. Yalvarmağa başladı.

— Aman! bir can kurtaracaksın çabuk ol!

Gık demeden yaldızlı otomobile binüp doğru Cerrahpaşaya gittik.. Hastanın bulunduğu odaya girdiğim zaman bir de ne göreyim: yalnız kemikleri kalmış birisi, yatağın pamukları arasında kaybolmuş!. Hemen kolumuzu bacağımızı sıvayıp tam (250) gram kan verdim. Hastanın dili ağzı yoktu. Sanki! belki üç ay var, tek bir kelime dahi söylememiş. Bizden kanı alınca başladı:

— Ke!.. ke.. ke lemeğe. İşte o gün çok sevinmiştim. Çünkü herkes gibi ben de bu gencin kurtulacağını zannetmiyordum. Birgün de Alman hastanesinde bir Alman kızına kan verdim tam (600) gram. Hiç unutmam Alman doktoru kızın dirildiğini görünce bana:

— Bizde de kan veren var. Amma, sizin gibi bu kadar bol ve kuvvetli değil!

Ona da ben şu cevabı verdim:

— Bu benim değil, milletimin kanıdır!.

İsmail Hakkıdan ayrılmadan evvel bir de raporlarını göreyim. dedim. 50-60kadar var.

Doktor Fahrettin Kerim, M. Kemal, Doktor Murat, Doktor Süreyya Hidayet ve daha birçok tanınmış imzaları taşıyan bu raporlarda Hafız İsmail Hakkının bir çok hayat kurtardığı, ve kanını seve seve fakirlere parasız verdiği; ve kanının her hastaya iyi geldiği yazılmaktadır.

Hafız İsmail Hakkı hakikaten (Kan kıralı) denilmeğe lâyık bir adamdır.

Onun cemiyete yaptığı hizmeti hiçbir kalem tam manasile anlatamaz sanıyorum.

İnsanlıga bu kadar hizmet eden bu adamın bir derdi var:

— Size!. milletime daima kan vermeğe hazırım; diyor! Yalnız hükûmet bana bir maaş bağlasın! İstediğim gibi yiyeyim, istediğim gibi kan toplayayım!..

Fakir hastalara kanını esirgemeden veren Hafız İsmail Hakkıya teşekkür ederek ayrılırken gayri ihtiyari:

— Yaşasın (Kan kralı)! dedim.

GELECEK SAYIDA:

OSCAR WILDE'İN

SALOME

(Tarihî Piyes)

SİNİ TEFRİKAYA BAŞLIYORUZ.

ÖLÜMDEN *Kurtulmak* İ

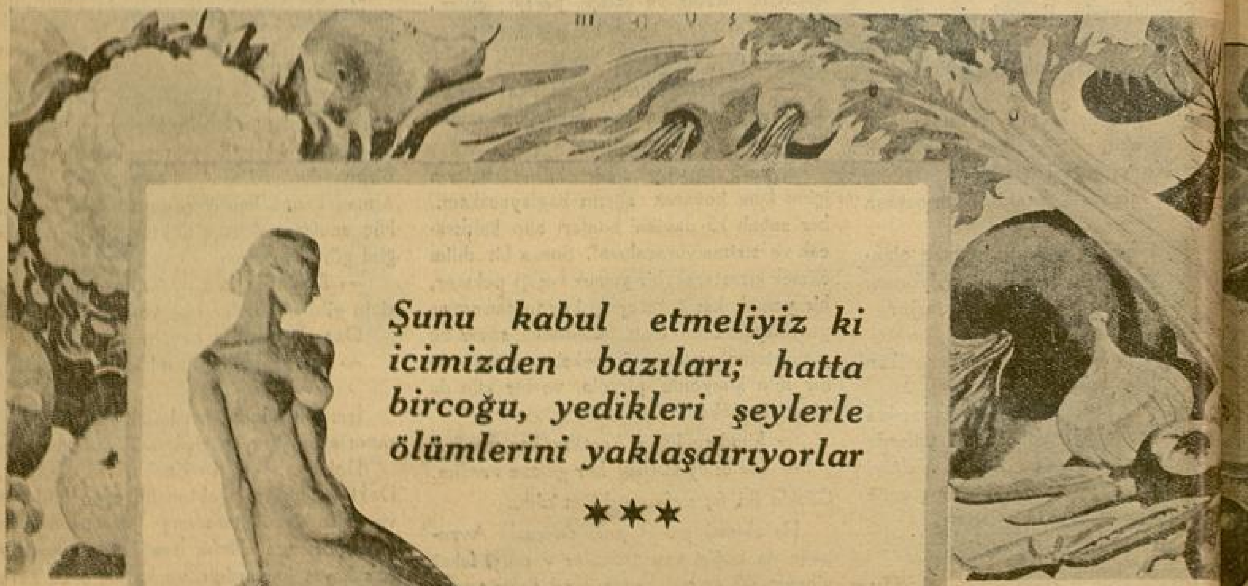

Şunu kabul etmeliyiz ki icimizden bazıları; hatta bircoğu, yedikleri şeylerle ölümlerini yaklaşdırıyorlar

***

Yazan :

SELMA F. S.

Sağlığınızı korumak için ne yemelisiniz, ne yememelisiniz? İşte burada bunu gözden geçirmek isteyorum. Eğer hatırı sayılır bir doktor olsaydım size: "söylediklerimden başka şey yerseniz, ölürsünüz! „ der, işi kesip atardım.

Şüphesiz hepimiz birgün gelip öleceğiz. Bizi öldürecek sebeplerin içinde yiyecek, içecek yüzünden gelen bir sebep belki binde birdir. Amma şunu da kabul etmelisiniz ki içimizden çoğu yedikleri şeylerle ölümlerini yaklaşdırırlar. İşte, bunun için yiyeceklerimizi kontrol etmemiz ister.

Yiyeceklerimizi kontrol etmemiz ihtiyacı, her devirden çok bugünkü yaşayışımızda görünüyor. Çünki bir gün bir "Asid devri„ nde yaşayoruz. Vücudumuzun iç çalışması o suretle yoluna konmuşdur ki, eğer her şeyi ihtiyacımız olduğu kadar alırsak, içimizdeki asid alkalinin muvazenesi muhafaza olunur; vücudumuz bir makine gibi düzenle işler. Beyin, kalp, ciğerler, guddeler, ezim ve salma (ifraz) takımları biribiri ile uygun olarak iş görür.

Ancak, bu makinenin böyle düzenli işlemesi boyuna sürmez. Çünki, makineci - siz veya ben - makineyi iyi kullanamazsak, ya fazla çalışır, ya az gıda alır, veyahut ta beynini yorar. İşte o zaman içimizde fazla asid hasıl olur. Her zaman değil ama, çok vakit, bu bozukluğun sebebi gıdadır.

"İş kişinin aynasıdır„ derler ya? bana kalsa ben şöyle derim: „vücut kişinin aynasıdır„. Ne yaptınızsa, ne ettinizse, bu gün olmazsa yarın, yarın olmazsa öbür gün vücudünüzde kendini gösterir.

Tanıdığım bir bayan vardır; bir gün artık yalnız sebze yiyerek yaşamaga karar verdi. Doktora gitti. Doktor: "Olmaz! demiş. Çünkü siz bu zamana kadar hep et yediniz, vücudünüz yediğiniz etleri yakmağa alıştı, birdenbire bırakırsanız olmaz. Yavaş yavaş eti bırakmağa, sonra hep sebze yiyici olmağa çalışın!„. Amma, arkadaşım Lâmia doktoru dinlemedi: Çünki okuduğu kitaplarda et yemenin fena olduğunu öğrenmişti. Hemen o gün eti bıraktı. Sebze yemeğe başladı, az zamanda cezasını çekti: Müthiş bir kansızlığa uğramıştı. Bu gösteriyor ki vücut alıştığı gıdalarla işlemek istiyen düzenli bir makinedir.

*
* *

Vücudumuz ne ister?

Bu son yıllarda kaloriden, vitaminden o kadar çok bahsolundu ki, her okuma bilen bunları işitmiştir. Bunları birer birer kısaca gözden geçirelim:

Kalori, sıcaklık ölçüsüdür. Metro nasıl uzunluk ölçüsü i… bir ölçü. Bir kalori: bi… suyu bir santingrat d… ısıtan hararettir. Bu ö… bir gıdanın hararet d… kuvvetini ölçerler. O… surette çalışan bir… vücudunun sarfettiği bir… 2.500 kalorilik gıdadan el… İsterseniz, buna göre, bir gü… ceğiniz gıdaları, verecekleri k… hesap ederek, tayin edebilirsi… gramlık bir şeker parçasında… yumurtada 71 kalori vardır. … bu demek değildir ki bir parça… aşağı yukarı bir yumurtanın ya… yapar. Hayir, kalorileri aşağı… bir olmakla beraber, ikisinin… iş başka başkadır: şeker bir… idrat„ dır. Vücuda kuvvet ver… için kuvvetsizlere ve çocukl… şeker yedirirler. Bu yumurta i… kaloriyi verdiği halde, vücudu… de faydası dokunur, nesci… lendirir.

Yalnız, ne şeker, ne yumurta… dun istediği daha başka şeyleri… milhlerini veya Sellolozu ver… İşte, onun için, vücudun sebz… ihtiyacı vardır. Vitamin d… şey de bu sebzelelerde, mey… vardır.

Vücudümüzün istediği gıdal… gördüğümüz noktaları göz önün… tarak, kısaca şöyle tesbit edebil…

Sabah kahvaltısında çay, … ekmek, reçel, yumurta yiyebilir… bu gıdalarda vücudün istediği… lerin hemen hemen hepsi var… sinirleri uyandırır, reçel şeker, y…

Ne Yemeli ?
Ne Yememeli?

da vitamin verir. Sabahleyin yiyecek hiçbir yiniz olmasa da yalnız reçel olsa, o da men hemen hepsinin yerini tutar.

Öğle yemeklerini çorba ile başlayın. Hele ğuk günlerde bu çok iyidir. Et yerine tates ve yeşil sebze yiyebilirsiniz. Yalnız, bzelerdeki bütün madenî maddelerin iyice imesi için yemekler çok su içinde pişmelidir. bzelerden sonra bir de hafif, pasta gibi murlu tatlı yediniz mi, gıdanız tamam olur.

Akşam yemeklerinde de öğle yemeğindeki bi yiyebilirsiniz. Yalnız, sebze yemeseniz de ur. Hamur yerine de meyve yemeği tercih melisiniz.

***

Yeni bir fikir daha!

Bir Amerikalı, Dr. Hay, bir iki yıl önce, ni bir şey ortaya attı: Bir yemekte madde barile biribirinden ayrı olan şeyler yemelidir. eselâ: patatesle et, yumurta ile ekmek, lıkla pirinç, sucuk ve pasta yemek iyi değildir.

Bunu doktor Hay şöyle izah ediyor: Bu addeler için mide ayrı ayrı usare çıkarır. ti eritmeğe çalışırken ortaya patates çıkarsa, sefer eti bırakıp patatesi eritmeğe çalışacak, ylece iş yarım kalacaktır: ne et, ne de tates - bunun gibi, bir arada yenen öteki addeler de- iyice hazmedilmemiş kalacak.

Doktor Hayın fikrini kabul edenler de çok, ddedenlerde. Yalnız, doktor Hayın dediklerini bul etmekle biz birşey kaybetmiş olmayız: gün gıdamızı sebzelerden alarak hem onun diğini yapmış, hem de vücudümüze lâzım acak maddeleri almış oluruz.

***

Meyva: Her yemek listesinde yer alması lâzımdır.

Yumurta: Yiyeceklerinizi kontrol etmek istiyorsanız, et yerine yiyebileceğiniz tek gıdadır.

Çorba: Açlığınızı kesip orta bir iştaha ile yemek yemenize yarar.

Salata: Vücudumuze yeşil sebzeler çok greklidir.

Et: Et yememekte israr ediyorsanız bu sayfadaki yazıyı okuyun.

— Arkası 26 ıncı sayfada —

SIKINTILARINIZI „YARIM AY„ IN

PAMUK NİNESİN

YAZIN!.. SİZE ÇAR

BULSUN.

Tarsus. Zeliha:

Yavrucuğum..

Mademki destan gibi bir mektub yazarak Pamuk Nineden öğüt istiyorsun.. Peki vereyim. Fakat sözlerimi dinlemek şartile.. Bana kalırsa onaltı yaşında bir kız henüz çocuktur. Velevki genç kız sayılsın mektebde dersleri varken, sevda işlerile uğraşmaması gerektir.. İlk nasihatım budur. Sonra onaltı yaşında evlenmeği düşünmek saçma bir şeydir. Bir genç kız yirmi yaşına gelince evlenmek istiyebilir.. Fakat onaltı yaş bu düşünceler için daha küçüktür.

Şişmanlamamak için!

Şimdi, kardeşlerim bayan okuyucularımın hep düşündükleri bir noktaya geldim: "Şişmanlamamak için ne yapmalı?„ Kadınların ilk yapmağı düşündükleri şey az yemek yemektir. Ben bunun doğru olmadığını söyliyeceğim ve inanacaksınız da: Diyelim ki az yemek yiyorsunuz amma, hep şişmanlatıcı şeyler yiyorsunuz; zayıflar mısınız? Elbette hayır. Demek ki mesele az yemekte değil, vücudü, şişmanlamadan düzenli halini koruyacak şekilde beslemektedir. O halde ben size söyliyeyim ne yiyeceğinizi:

Günde bir kere olmak şartile balık veya yumurta yiyebilirsiniz. Ekmek yerine bisküvit veya gevrek yiyin. Ekmek et kadar kan toplatır. Sebze ve meyvalardan istediğinizi yiyebilirsiniz. Yemeklerde ne su, ne de içki içmeyin. Suyu ancak, günde sekiz bardağı aşmamak şartile, yemek aralarında içeceksiniz. Derisi yağlı olan bayanlara da sıcak içki içmemelerini tavsiye ederim.

Yuva kurmak, bebek oynamağa benzemez yavrum. Düşünceler tekâmül etmeli, görüşler derinleşmeli ki, kurulacak yuvanın temeli sağlam olsun.. Sonra karşısındaki delikanlı henüz mekteb talebesi. Üç sene sonra hayatını kazanacak.. Bunların çoğu delikanlılık heycanlarile söylenmiş sözler olabilir. Ben de söylediği sözlerin doğru ve yahut yalan olduğunu, uzaktan uzağa kestiremem ki.. Sen anlattıklarına göre çok akıllıca hareket etmişsin. Yine öyle ihtiyatlı olmakta devam et yavrum.. Eğer delikanlının sözleri hakikat ise mektebini bitirince seni ailesinden ister ve evlenirsiniz..

Hopa: Hüseyin Pala.

Oğlum..

Tahminlerin doğru değil.. Ben ne bir Pamuk dede, ne de mektubunun başında söylediğin iyi kalpli S. N. yim; fakat herkesin derdine koşmak.. deva bulmak, yara sarmak isteyen ve çalışkan hakikî bir Pamuk Nineyim..

Senin derdini de bütün çocuklarımın derdini dinler gibi okudum. Şimdilik birşey vadetmiyorum. Yalnız çok aziz dostlarım var, onlarla konuşacağım..

İlk merakını tatmin için bu cevabı veriyorum. Eğer istediğim neticeyi alabilirsem, sana Yarım Ayda tekrar bir cevap veririm. Şiirlerin güzel.. Onları neşiredecek bir çare buluruz belki.. Ümitsizliğe düşme çocuğum.

Kırklareli: Muhiddin Kinal:

Oğlum..

Çok düşünceli hareket etmelisin.. Sonra bugün çektiğinden daha fazla dert başına, yüreğine dolabilir.. Karın ve sevgilin arasında kalmışsın.. Bu müşkilden kendini yine sen kurtarrcaksın oğlum..

Bir kere sevdiğin kadın, genç, güzel ve paralı kocasını bırakıyor da sana varmak istiyor.. Bu bir macera düşkünü kadın mıdır?. Bunu düşünmek lâzım.. Evli bir erkeğin hayatına sokularak onun evini bozmaya kalkman biraz onun, birçok ta senin düşüncesizliğin yüzünden olmuştur.. Sen ona yüz vermişsin, o da almış kabul etmiş.. Bu arada en kötü vaziyette kalan, zavallı kabahatı olmayan karın.. İnsanların başına böyle karışık işler gelebilir yavrum.. Sen de akıllıca hareket et.. Yuvanı bozmaya kalkma sakın.. Sevgilini unutmaya bak. Onun da yuvası bozulmaktan kurtulur bu suretle.. Belki onu terkettiğin için âzab çekecek.. Fakat ne yapmalı ortada hiç kabahatı olmayan bir kadın var.. Sen gönlüne hâkim ol cocu İradeli bir erkek gibi haraket et..

Herşey unutulur.. Yuvanın üstünde bu fırtına bu suretle dinmiş olur..

V. D. A.

Çoçuğum:

Karışık bir gönül macerasına karışm Vazifelerin, duyguların, istikbalin me his.. Birinci genç kız, sen istediğin niçin susup ta, şimdi alâkadar oldu se Bunu düşündün mü hiç? Bazı insanlar va kendilerile alâkadar olunmasını, gurur gıdası olarak isterler.. Bu birinci sevgi bu cinsten.. Sen onunla alâkadarken, k naza çekmiş, şimdi senin başkasını sev duyunca harekete gelmiş.. Bunu bırak ğum. Sonra sen hiç kabahatı olmayan bi kızın hayat arkadaşlığına elini uzatmışsın.. rık bir genç kızın kaprisleri uğruna hay yolunu değiştirme yavrum.. Bunun n yok.. Sen nişanlını bıraksan, birinci kızla yeniden alâkadar olsan, o eski dönmekte tereddüt etmiyecektir. Sonr unutamıyacağım diyorsun; boş lâf. Eğer masan başka bir genç kızla nişan olur dın. Unutmanın en büyük şahidi bu

İşte çocuğum sana oğütlerimde bunl

Karaköy.. Bayan.. M. Y.

Kızım:

"Hasmın sitemin anlamamak hasm temdir„ diye meşhur bir söz vardır.. yapacağın en güzel ve delirtici intikam

Ona lâkayit kalacak; hiç tanımıyor yapacaksın. Konuşsan bile aranızda g olanları tamamile unutmuş gibi davran ne hale gelecektir.. Alâkasızlığın, eh yet vermeyişin onu çılgına çevirecek; b retle sen de intikamını almış olacaksın dan güzeli yoktur sanırım..

N. M.

Evlâdım..

Sorduğun sorgu çok mühim değ Buna pek aklım ermedi!!.. Bir Bayla t herkesle çabuk ahbab oluyor ve s ifşa ediyor. Sen bunun çaresini b soruyorsun..

Evlâdım; çocuğum!.. tanışdığın bay zına uzaktan uzağa nasıl kilid vural üfürükcü değilim ki bir dua okuya adamın ağzı dili bağlansın.. Yapılaca çenesi gevşek ahbabın ağzına, kendini rını vermemektir.. Yoksa onun düş nesini bağlayacak bir çare bilmiyorum lım ermiyor!!..

ISITMAK İSTERKEN

— Başı 11 inci sayfada —

murtayı onların arasına bıraktı. Akşama kadar büyük bir eziyetle çalıştığının bütün yorgunluğu diniverdi.

***

... Kış gelmişti. Havaların sıcaklığı soğumuş, ağaçlar yapraklarını dökmüş, yeşillikler kurumuştu. Dışarıda keskin ayazlı rüzgârlar esiyordu. Küçük Âdile bulaşıkları yıkadıktan sonra, ocaklı odaya girdi. Ocakta kütükler kızıl alevlerle yanıyordu. Üveyi anası çorap örüyor, babası yaprakları sarı bir kitaptan, ahenksiz bir sesle tutuk tutuk, birşeyler okuyordu. Küçük kardeşi içi para dolu, kırmızı yeşil boyalı bir teneke kumbara ile oynuyordu. Âdile kardeşinin yanına diz çöktü. Yüzüne, vücuduna ocağın sıcaklığı çarpıyor, tatlı bir uyuşukluk vücudunu sarıyordu. Üveyi ana gözlerini ona çevirdi. Kocasının çok sevdiği ilk karısından olan bu çocuğu hiç sevmiyor, aralarında görmeğe tahammül edemiyordu. Dik dik baktı. Bakışlarında küçük kızı üşüten bir soğukluk doluydu:

— Haydi kızım git, yat gari (gari= artık). Sesi, söylediği tatlı sözlerle yumuşamıyacak kadar sertti. Baba elindeki kitabı bıraktı:

— Bırak çocuğu ısınsın..

Dedi. Kadın kocasının korumasına derhal ortak göründü:

— Bugün bana çok yardım etti. Ne de olsa küçük yorulmuştur diye söylüyorum. O da ciğerimin bir köşesi sayılır..

Adam bu yalancı sıcaklığa memnun, karısına baktı. Onun yanakları, ocak başında oturmaktan al al olmuştu.

Küçük, sıska kızını bu sıhhat ve güzellik arkasından görüyordu. Onun yalnızlığını hissetmiyor, üşümesini duymuyordu:

— Haydi kızım kalk yat. Ananın hakkı var...

Dedi. Âdile bir tek söz söylemeden çıktı. Odanın dışındaki hava keskin bir soğukla doluydu. Çıplak ayakları yere değil, buzlara basıyordu sanki.. .

Büyük buğday, arpa çuvallarının yığıldığı, kavurma, erişte [1] tenekelerinin durduğu kilere girdi. Yüzüne ılık bir hava ve gübre kokusu çarptı. Odanın altı ahırdı. Hayvanların sıcaklığı, ahırın kokusu yukarıya çıkıyordu. Âdile, her akşamki gibi küçük bir memnuniyet duyarak, döşeğine girdi. Tavukların tünekte yerleşirken çıkardıkları sesler, atın tekmeleri, ineğin büyük soluklarla nefes alışı, dananın bağırışı kulağına geliyordu. Bütün bu sesler, havanın kokusu ve ılıklığı içinin bir köşesinde yatan acıyı silemiyor, yüreğine rahatlık veremiyordu. Hiçbir gece ocaklı odada, kardeşinin yanında oturamıyor. Kütüklerin alevinde üşüyen vücudunu, babasının ara sıra kayan bakışlarındaki sıcaklıklar, yüreğinin soğuğunu gideremiyordu. Bu gece onların yanında oturmağı öyle içi çekiyordu ki, anasının kötü bakışlarına bile razıydı.. Eğer onların yanında olsa, bu kadar bir yalnızlık duymayacak, dışarının uluyan fırtına seslerini işitmiyecekti. Kendini yavaş yavaş, ahırdan gelen küçük gürültülerin tesellisine kaptırdı. Uyku, ılık bir hava gibi başının üşüyen düşünceli köşelerine doluyordu. Vücudu gevşemiş, koltuklarının altına sakladığı elleri ısınmıştı. Uyudu. Fakat bu çok kısa sürdü. Aşağıda bir gürültü kopmuş, bir piliç cıyak cıyak, bağırıyordu. Âdile yerinden kalkarak karanlığı, soğu, düşünmeden dışarıya fırladı. Mutfakta yanan yağ kandilini aldı ve merdivenleri indi. Kar başlamıştı. Yerler halif tutmuş.. karanlığı silen bir beyazlık ortalığı kaplamış.. Ahıra girdi. Kandilin küçük ışığı, büyük kara gölgeler yaparak titreşiyordu. Ayakları gübrelerin sıcaklığına gömülerek, tüneğe yaklaştı. Bu, ilkbaharda çıkardığı cücüklerin sıralandığı tünekti.. Aralarında seyrek tüylü, zayıf, hepsinden daha küçük bir piliç vardı. Âdilenin koltuğunun altında akşama kadar dolaştırdığı yumurtadan çıkan piliçti bu. Kardeşleri, üşüyen, üşüdükçe kendilerine sokulan bu küçük sıska mahlûktan sıkılıyorlar, keskin gagalarile onu dövüyorlardı.. Âdileyi karşısında görünce yanındakileri iterek, onun omuzuna uçtu:

«Beni bırakma bunların eline» der gibi bir sokuluşu vardı. Küçük kız bu sokuluşta ocaklı odaya girmek isteyen kendini, bu gagalanmada odadan çıkarılan kendini buldu. Ayni şeyi beraber duyuyorlardı. Onu ahırda, öbürlerinin gagaları altında bırakamazdı. Eteğine sararak odasına getirdi..

... Kış en azgın gecesini yaşıyordu. Âdile yatağından çıkarak, ılık vücudile, çıplak ayaklarile bahçeye indi. Kimse görmesin diye korkuyordu. Babası görse:

— Kız üşürsün...

Diyecek.. Üveyi anası görse:

— Delirdin mi domuz?...

Diye azarlıyacak ve küçüğü odasına almasına izin vermiyecekti. Ahırdan kucağında piliç çıkarken, üveyi anasının odadan çıktığını duydu. Söylenerek dolaşıyor, bir şeyler yapıyordu. Âdile titreyerek ahırın kapısının dışında bekledi. Belki yarım saat orada durdu. Ayak sesleri susunca çıktı, döşeğine titreyerek girdi. İkisi de titriyorlardı. Gecenin, karın bütün soğunu almışlardı. Âdile sabaha kadar gözünü yummadı. Dişleri tıkırdayarak biribirine çarpıyor. Vücudu ürperişlerle sarsılıyordu. Sabah ortalık ağarınca, pilici ahıra indirdi. Bırakıp döndüğü vakit tekrar döşeğe girdi..

... Küçük Âdile hastalanmıştı. Ateşler içinde yanıyor, kendini kaybetmişti.. Bu günlerce sürdü. Üveyi anası günde bir iki kere odasına girerek çorba getiriyordu. Hepsi okadar. Bakılmak isteyen küçük kıza, o kadar yardım bile çoktu. Bir an önce iyileşmesi, evin işlerini yapması gerekti.. Âdilenin hastalığı yavaş yavaş iyiliğe yüz tutmuştu.

Bir gece yarısı ayıldı. Aşağıdan sesler geliyor, küçük piliç dayak yiyordu gene. Yerinden kalkmak istedi. Vücudu ağrıyor, her yanı titriyordu. Aşağıdaki gürültü biraz susunca daldı. Bir gece.. iki gece, üç gece hep böyle sesleri dinledi. Küçüğü gidip kurtaramadığı için yüreği sızlıyordu..

... O gün yatağında oturabilmişti. Atlattığı büyük hastalık, yüzünü büsbütün sarartmıştı, vücudunu inceltmişti. Yaprak gibi rüzgârla düşecek halde idi. Yorganını arkasına alarak oturuyordu. Gün akşama kavuşunca, üveyi anası çorba getirdi. İçtikten sonra yatağına uzandı.. Vakit ilerliyor, uykusu gelmiyordu bir türlü.. Kulağını yastığa dayayarak dinlemeğe başladı. Aşağıda, kendi küçük pilicinin sesi yoktu. Uzun zaman onun şikâyet dolu sesini duymadı.. İçine merak dolmuştu. Hastalığını, kuvvetsizliğini, soğuğu unutarak döşeğinden çıktı. Mutfaktan yağ kandilini alarak bahçeye indi. Toprağı buzlu bir örtü gibi kar kaplamıştı. İçeri girince, ılık hava büsbütün titretti onu.. Tüneğe yaklaştı. Gözleri keskin bir arayışla piliçlerin arasında dolaştı. Küçük, tüysüz, zayıf yavru yoktu.. Yüreğinde büyük bir ağrı duyuyordu. Sallanarak, ürpererek, bütün ahırı gezdi. Yok.. yok.. yok.. Belki; dışarıda bir köşede kalmıştır diye çıktı. Merdiven altını, bahçede yığılı odunların kıyılarını aradı: yok.. Isırıcı soğuk, hasta vücudüne işliyor, yalpa halinde titriyor, başı dönüyordu. Bir aralık etrafındaki sonsuz beyazlıklar karardı. Simsiyah oldu. Dayanacak, tutunacak bir yer aradı. Kandil elinden karların üstüne düştü. Sonra da kendi..

... Sabah güneş doğunca, karların üstünde, büyük bir kan lekesi gibi duran, kırmızı entarisile serpilmiş Âdileyi gördü. O, ısınmak isteyenlerin derdinden anladığı için, küçük pilicin yardımına koşmuştu. Fakat, her kuvvetsizi kuvvetlinin, her küçüğü büyüğün ezdiği gibi; onun bir damla ateşe benziyen küçük vücudunu, büyük bir kudretle ortalığa kafa tutan soğuk yere sermişti.

. . . .

... Bir hafta sonra, evin bütün işlerini üstüne kalan kadın; ahırı temizliyordu. İneğin ayakları dibine yığılan gübreyi kürekledi. En altından tüysüz, zayıf pilicin ölüsü çıktı. O da kardeşlerinin gagalarından kaçmış, sıcak bir yer diye ineğin altına girmişti. Yaşamak için sıcaklık ararken, gübrelerin üstüne inmesile ölümü bulmuştu...

14 - Ağustos - 935

[1] Köy makarnası.

İstanbul Havasında Bir Uçuş

— Baş tarafı 3 üncü sayfada —

geçmez kulak kabarttım. Söze karışmıyanımız kalmadı. Bugünkü hava yollarının güvenden yana, kara ve deniz yollarına değişilmiyeceğini ileri sürüyor işin içindekiler:

— İlle yolcu uçakları, diyor genç hava subayı, yarış otomobilleri kullananların ağızlarından taksi kelimesi çıkarken gördüğümüz dudak büküşile, onlara gözü kapalı binmek işden bile değil.

Yabancı hava mühendisi en yaman ürkekleri bile yola getirecek bir sözle bay Hidayetten yana çıktı:

— Bugünkü üç motörlü uçaklar hava tehlikesini hiçe indirmiştir. Rastgele söylemiyorum bunu ben. Karım geçen hafta sabah beş buçukta buradan uçağa bindi. Akşam yedide Parise vardı. Bu ayın yirmi dördünde yine hava yolile dönüyor.

Burada Erfrans mümessilinin şahsı üstünde duracağım. Piyer Ame 35 yaşında. Mesleğe 1918 de pilotlukla girmiş, sonra hava mühendisi olmuş, bugün 37 ülke sınırlarını aşan, 29 yabancı sosiyete yollarile birleşen, batıda Şili Santiyagosuna, doğuda Saygona ulaşan hava posta yollarının kuruluşunda önemli rol oynamış. Daha ilk adımda, Kazablanka - Dakar yolu açılırken bedevilere esir düşmüş, üç gün sonra kaçmış. Geçirdiği ölüm tehlikesini hiçe sayarak Nataldan Boenosayrese, Santiyagoya yol tamamlayıncaya kadar en önde uğraşmaktan geri durmamış. Klod Farerin anlattığı "Yeni Adam„ seciyesi, döleni, yaşayışı bu.. Kazablanka - Dakar yolu arkadaşlarından (ki sayısı yüzü aşıyordu) sağ kalan beş kişiden biri... Üst taratı: on sene evvelki tek motörlü uçaklarla Okyanos dalgalarına, çölün kum fırtınalarına karşı yol açmağa uğraşırken kimisi düşmüş, kimisi gaiplere karışmış, gitmiş. Deniz aşırı hava yollarının kuruluşu uğruna, 25 günlük yolun bugün 4 günde aşılması uğruna can verenler, savaş alanında ölenler den üstün görünüyor bana...

Bu hava kahramanlarının başardıkları işi bize ve bizden sonra geleceklere anlatan Keselin "Kum Fırtınaları„ ında, şimdiki Erfırans mümessilinin adı sık

Er dofransın bir Uçağı Bourget Uçak istasyonunda yolcularını alıyor. (Kenarda) e... sın İstanbul direktörü bay Piyer Ament

sık geçtiği gibi dilimize çevrilen "Gece Uuşu„ nun başlıca tiplerinden birine de örnek olmuştu.

Okyanus aşırı hava posta yollarının kuruluşunda böyle çalışan Piyer Ame Fransız cumhur reislerinden Dumergin damadı. Koyu parlımantarizm usulile yönetilen Fransada cumhur reisi gölgede kalır, bir tören, protokol mankeninden başka bir şey değildir aşağı yukarı. Staviski-rezaletinin meydan verdiği 6 Şubat kargaşalıklarından sonra, kimsenin yüklenmek istemediği başbakanlığı ele alarak, yurdunu iç savaştan kurtardığı gün Dumerg, asıl tarihe geçecek rolü oynadı. Versay yolunu tutup parlamentoyu dağıtmaktan, tek başına Fransanın başına geçmekten, kan dökülmesin kaygusile, çekindise de; Fransız siyasasında son sözünü daha söylememiştir gibi geliyor bana.

Havacılıkta çekirdikten yetişme Erfrans mümessili, üstelik kendi eşi olan, Cumbur reisi Dumerg'in kızını uçakla memleketine göndermekten çekinmezse, hava yolunda tehlike kalmadığına iman etmiş demektir. Dahası var. Bizimle uçacak Fransız bayanlardan biri Bay Amenin kızkardeşi. Bakınız ne diyor bu genç kız:

— İlk uçuşum Parisden buraya gelmek oldu. Bu ayın yirmi birinde gene hava yolile Parise dönüyorum. Ne trenle, ne vapurla zorlasalar gitmem. Rahat yolculuk karada mı, denizde mi, yoksa havada mı olur, bana sorun siz. Sonra düşünün bir kere: 14 saatlik yere üç günde gitmek!.. ne münasebet?

Böylesine akar sular durur. Gö... okyanusları aşacak bir pervasızlık... dim kendimde: frenk ellerinden ... Boğaziçi kıyılarına selâm getire... bahar çiçeğinin pervasız, gök ... gözlerini süzerken...

Motörünün gürültüsile yaklaş... haber veren "Alaycı„ Florya açık... dan, önce bir sinek gibi, sonra ... çekirge şeklini alarak göründü. Al... alçaldı, gösterişli bir kavis çi... yere indi.

Sıra bizim uçuşa geldi şimdi. ... rada biraz duraklayacağım ister iste... Parisden Santiyagoya 25 günlük ... ve deniz yolunu (14000 kilometro) ... postalarının dört günde aşdığı; ... dra ile Paris arasında gece uçuş... mekik dokuyan yolcuların ... vapur, tren yolcularının üç mislini ... duğu bu devirde; yarım saatlik bi... zinti uçuşu, haddizatinde yazmıya ... mez. Bu uçuşun üstünde durmaya ... hususiyeti: İstanbul üstünde ve İs... bulu yakından görmek için yap... olmasında! Herkes Boğaziçini geze... Lâkin Kâtip Çelebiden, Lamartin... Teofil Gotyeden sonra Boğa... yazmak; Nef'iden sonra İ... bulun, Nedimden sonra Sada... medhine kalkışmak, Hügodan ... Akropolu göstermeye kalkışan ... Heryo gibi adamı gülünç yapar.

Şu var ki, İstanbulun havadan ... rünüşünü yazan olmadı bugüne ka... Ve inanınız yurddaşlar ... ne derse desin, ne ezeli ... liğinden, ne de doğuyu batıya ulaş...

coğrafî, siyasal paha biçilmez değerinden birşey kaybetmeyen şu eşsiz İstanbulun havadan da görüşüne, gösterişine doyum olmayor. Bu yazı o görünüşün zevkini tatdıramayor, renk ve ahengini canlandırmayorsa kabahat ne İstanbulda, ne görende, yazanda ancak.

***

Mümessil: — Bayanlar, baylar!.. dedi, ben de yolcu gibi aranızda bulunacağım. Uçağı Türk subayı bay Hidayet kullanacak. Ben bildiğim için söylüyorum, güvenebilirsiniz ona.

Uçağın içi bir tren vagonundan ayırtsız; sağlı sollu sekiz koltuğa gömüldük. Herkesin yanı başında, düzgün kolipostal zarflarına benziyen kese kağıtları var: Havada deniz tutanlara mahsus!.. şükür ki kullanan olmadı!

Bir de sağırlıktan korunmak için pamuk var. Kapalı kamarada buna lüzum görenimiz olmadı. Bayan Meliha Avni Ankaraya hava yolculuğu yaptığına, ve benim evvelce Kayseride Almanlarla uçtuğuma göre bu gün hava vaftizi yapan içimizde Hava Birliği üyesinin kardeşi bay Ferit yalnız.. Acemilik gösterdiği yok.

Dağa tırmanırken yamaçların kekik kokularile sert ve temiz bir hava dolar ciğerlerinize.. Göğsünüz kabarır, gözbebekleriniz irileşir, görüşünüz keskinleşir, dimağınız açılır, bir ferahlık, bir hafiflik duyarsınız bütün vücudunuzda. Havalanırken iki kat oluyor bu duygular...

Sonsuzluğa yelken açmış gibi açılıyor sanayınız (muhayyele). Yeryüzünde dışdan şu veya bu tesirlerle darma dağınık olan, ikide bir insicamını ister istemez kaybeden düşünceniz; yatağını bulan bir nehir gibi rakit, berrak akışına kavuşuyor.. Yükseldikçe coşuyor, yükseldikçe açılıyorsunuz...

Yan pencereler açılınca, kapalı kamarada bile konuşmağı güçleştiriyor motör sesi. Önündeki davetliyle sağırlar gibi konuştuğumuzu gören mümessil, kulağıma bağırdı:

— Motör gürültüsünü yatıştıran bir cihaz bulundu bu sene. okyanos yolundaki uçaklarımıza şimdiden konuldu. Paris - İstanbul yoluna da girecek yakında...

Karşıdaki levhaya gözüm ilişti bir aralık: "İstediğiniz dakika, istediğiniz yere telsiz çekebilirsiniz.. Tuna veya Rayn üstlerinden İstanbulda bıraktığınız sevgiliye, telsizle havadan bir öpücük göndermek hoş bir yenilik olur, dedim içimden... Ancak 200 metre yüksekten ve yavaş yavaş, 180 kilometre yolla İstanbul üstünde uçuyoruz şimdi.

Çamlıca tepesinden, Haliç sırtlarından veya Sarayburnundan göreceğiniz İstanbul, İstanbulun bir parçasıdır eninde sonunda.. Nice cihangirin göz koyduğu, nice saltanatın gelip geçtiği, Türklerin girişile tarihte bir çağ başlangıcı yapan - ne derlerse desinler - bu daima güzel, daima gözde beldeyi o kılık, toptan görmek, Boğaziçinden Yeşilköye, Kağıthaneden Adalara uzanan biribirinden güzel perspektivlerini bir bakışta kavramak için havaya çıkmak gerek.

Çağlar maverasından gelecek çağlara sanat, zevk ve güzellik müjdesi veren bir Tanrı kızını andırıyor, o canım belde; suların karardığı, renklerin yanıp tutuşduğu bu saatte...

Yapıların hendesesi yukarıdan kabartma bir resim vüzuhile göze çarpıyor.

Yeryüzünde yalnız satıhları gören bakış, şimdi şekilleri topdan kavrayor. Ve böylece Süleymaniyenin, Yenicaminin, Bağdat köşkünün güzel çizgileri daha iyi belirdiği gibi, daha ziyade göze çarpıyor Bayaziddeki taklı kapının taklit gülünçlüğü, Sultan Ahmeddeki çeşmenin kaba mimarisi...

Bakmaya doyamadığım Boğaziçi! Kıyıdan dibe doğru inen kayalıklardan sonra koyu yeşil bir renk alan Boğaz suları, öyle berrak.. kararırken bile öyle mavi görünüyor, öyle bakış çekiyor ki, Boğazın serin kucağına atılmak isteğine kapılıyor birân gönül...

Havadan bostanların görünüşü de çok hoş: Sivas, İsparta seccadelerini andırıyorlar renkleri, çizğilerile.. Mücessem hendeseye, şehirciliğe, mimarî ahengine bir küfür gibi sırıtıyor, Taksim meydanındaki rastgele yapılar. Ayrıca göze batan iki leke var, İstanbulun havadan görünüşünde: Biri mahut Unkapanı köprüsü, öteki Kuruçeşmedeki kömür yığınları.. O köprüden yakında biliyorum, kurtuluyoruz. Bindiğimiz bir yolcu uçağı olmasaydı, can ve gönülden bir bomba atardım Kuruçeşme üstüne...

Uçuşumuz yarım saat sürdü. Yere inince Mümessil:

— Kilyosdan dönüşde yalnız iki motör işlettik. Üç motörden biri dursa da, yola devam edebileceğini bay Hidayete göstermek istedim... demez mi?..

Önceden bilseydim bu deneyişin başka bir güne bırakılmasını dilerdim doğrusu!

Okyanus aşırı hava yolları kurumunun bu ileri adamı, ayrılırken:

—Şunu iyi biliniz, diyor: Her hangi bir ülkede hava kalkınışı ancak sivil pilotlar yetiştirilmesi.. ulusal hava tecim ve posta yollarının açılması, git gide çoğaltılması ile imkân çevresine girebilir. Çünki „initiative" inisyatif ile, güderge ile uğraşa hız verecek dinamizm bu yoldan geçer ancak.

. . . .

Düşündüm ki bu işi ele alan, kavrayan adam; Türk ülkesinin Bayındırlığı alanında tuttuğu her işi çetin bir kaya dölen ile son uca vardıran yurtdaştır. Ve ona güvendiğim için inandım ki yarın kendi kanatlarımızla gidip geleceğiz özel göklerden yabancı göklere... göğsüm kabardı yüzüm güldü bu inançla.. enginlere açıldı gönlüm.

İKTİDARSIZLIĞI
ve
BEL GEVŞEKLİĞİNİ

giderir, yaşamak neşesini iade eder. Eczanelerde bulunur. İstanbulda fiyatı 150 kuruş. Tafsilât için: Galata- Posta ktutusu 1255

No. :14 **YARIM AY** 1 EYLÜL

Her ayın 1 inde ve 15 inde çıkar

İdarehanesi: Resimli Ay Basımevindedir

Telefon: 23607

		Yıllığı	6 Aylığı
Abonmanı	Türkiyede	350 kr.	175 kr.
	Dışarıda	20 İs. fr.	10 İs. fr.

Yazı direktörü: Emin Refik Müslümoğlu

Basan: Resimli Ay Basımevi T. L. S.

AVAR OĞLU

— Başı 7 inci sayfada —

Hâkan bu ricayı reddetmemişti. Çünkü; İran murahhaslarının gözleri önünde Bizanslıların göstereceği zillet, İran hükümetine karşı onun kudret ve şevketini bir kat daha yükseltecekti.

Bizans heyeti, başları açık ve iki büklüm bir halde Hâkanın çadırına girmişler; ellerini göğüslerinin üstünde çaprazlıyarak Avar hükümdarının karşısına dizilmişlerdi.

Bizansın, en müessir söz söyleyen hatiplerinden seçilen bu heyet, yüzlerini gözlerini yerlere sürmüşler, Hâkana sulh teklif etmişlerdi. Hâkan Bayan, bunları sükûnetle dinlemiş; ve sonra çelik gibi sert bir sesle:

— Yakında, şehrinize gireceğim. Bütün saraylarınızı ve kiliselerinizi askerlerime yağma ettireceğim. Levs, fesat ve riya kaynayan ocaklarınızı söndüreceğim. Yılan başından daha iğrenç olan kafalarınızı ezeceğim. Elimden kurtulmak için; ya, kuş olup uçmalısınız.. Yahut ta, balıklar gibi şu denizlerin diplerine kaçıp saklanmalısınız. Son sözüm, budur defolunuz.

Cevabını vermiştir.

*
* *

Ve.. ertesi gün de Hâkan, bu tehdidini tamamen tatbik edeceğini göstermişti.

Avar ordusu, bütün kuvvetile surlar üzerine yüklenmişti O gün akşama doğru Salur, behemahal kale bedenlerini aşacağını Hâkana vadetmişti.

*
* *

İran murahhasları, Hâkana veda etmişlerdi. Tedarik edecekleri gemiler ile Boğazın en dar yerinde Avrupa sahiline geçip Avar ordusu ile birleşeceklerini vad ile avdet eylemişlerdi.

*
* *

Hâkan, Salurun o dayanılmaz hücumlarını seyretmek için Ayakiryaki kapısına gitmek istemişti. Fakat tam atına bineceği zaman acı bir haber gelmişti.

— Bir Bizins oku, Salurun göğsünü deldi, geçti. Salur, o anda can verdi.

Bu haber, Hâkana yıldırım gibi tesir etmişti.

İkinci bir atlı, daha acı bir haber getirmişti:

— Hücuma kalkan Avar hassaları, görülmemiş bir ok ve ateş yağmuruna tutulmuşlar.. Bir kısmı hendekler içine düşüp kalmışlar.. Ötekiler de, kaçmışlar...

Avar askeri.. Ve bilhassa Avar hassaları, kaçsın?.. Bu şimdiye kadar görülmemiş ve duyulmamış bir şeydi?.. O Avarlar ki, Golları ve Romalıları titretmiş.. Karşılarına çıkan bütün düşman ordularını, çelik bir silindir gibi ezmişti.

Hâkan, şaşırmış ve bunalmış bir hale gelmişti. Şakakları, buz gibi terlemiş, gözlerinin önüne kıpkırmızı bir perde inmişti. Şu anda aklına gelen şey, yalnız şundan ibaretti:

— Derhal kaçan hassaları toplamak.. bir çelik kitlesi gibi Bizans surlarına saldırmak.. Taş, taş üzerinde bırakmamak.

Tam bu emri vereceği zaman, derinden.. sanki, taaa kalbinin içinden gelen şu sözleri işitmişti:

— Avar oğlu!.. Bu kadına parmağını dokunduğun anda mahvolursun.

Bu, Şamanın sesi idi. Bu din ulusunun (Tabu) [1] yaptığı kadını hançerleyen Salur mahvolmuş; onun namağlûp hassaları da akıllara hayret verecek bir şekilde bozulmuştu.

Hâkan, Salurun ölümünü, hassaların hezimetini Şamanın şeametine atfediyor; bütün vücudu tırıl tırıl titreyerek:

— Ya, ben?.. Ben bizzat onun kalbini çiğnedim. Acaba şimdi, ben ne olacağım?..

Diyordu.

*
* *

İran murahhasları, Üsküdar sahiline ayak basar basmaz, ordularına hareket emri verecekler, ve bu hareketi de, yine ateşten bir müsellesle Avar ordusuna bildireceklerdi.

Herkesin gözü, Çamlıca sırtlarına dikilmişti. Fakat sabaha kadar bekledikleri halde, Asya sahillerinde en küçük bir ışık bile görülmemişti.

Acaba, bu bir ihanet mi idi?.. Hayır. Mesele sadece, Bizinslıların zekâ ve şeytanetinden ibaretti.

İran murahhaslarını Hâkanın çadırında gören Bizans heyeti, vaziyetin fecaatını daha iyi idrak etmiş.. Artık, biribirile birleşen bu iki düşmanın elinden kurtulabilmek için, hile ve desiseye müracaatdan başka hiçbir halâs çaresi kalmadığına hükmeylemişti.

[1] Dokunulmak caiz olmayan mukaddes şey.

Nihayet Bizansın şeytanî zek[â] Asya evlâtlarınının saf düşüncele[rini] mağlûp etmişti. Hilekâr Bizansl[ılar] Samatya önlerine kayıklarla bir p[usu] tertip etmişler, İran murahhasla[rının] avdetini beklemişlerdi. İran murah[hasları]nı Üsküdar sahillerine götüren [ka]yık, tam oradan geçerken atılmış, İranlıları bastırmışlar; üç İran mur[ah]hasını esir almışlardı. Bunlardan biri[nin] kellesini, derhal bir kılıç darbe[siyle] uçurmuşlardı. İkincisini Üsküdar ö[nle]rine götürmüşler, sahile yığılan İ[ran] askerlerina göstermişler:

— Ey gafil İranlılar!.. Biz Avarl[arla] sulh yapalı tam üç gün oluyor. A[var] hükümdarı, kendisine gönderdiği murahhasların ikisini katletti. Birini bize hediye verdi. Belki sözlerim[ize] inanmıyacaksınız. Fakat, işte mur[ah]hasınızı gene size göndereceğiz. On[a] sorun. Yarın sabah, ordumuzla bur[aya] geleceğiz. Hepinizi kılıçtan geçirece[ğiz].

Dedikten sonra, İranlıların göz[leri] önünde murahhasın kafasını kesmiş[ler], o kanlı başı sahile atıvermişlerdi.

*
* *

Üçüncü murahhasa gelince; onu [da] diri Kazlıçeşme sahilletine getirmi[şler]. Dilini ve ellerini kesdikten sonra, [göğ]süne bir yafta iliştirmişler. Boş [bir] sandala bindirmişler, bu sandalı Avar askerlerinin bulundukları sa[hile] doğru itmişlerdi.

Avar askerleri, sandalı yakalamı[şlar], ölüm halinde bulunan İran mura[hha]sını çıkarmışlar; göğsündeki ya[ftayı] alarak Hâkana koşmuşlardı. Bu ya[fta]nın üstünde, pıhtılanmış kan lek[eleri] görünüyor, şu sözler okunuyordu:

«Ey Avar oğulları!.. Dün teklif[imizi] kabul etmediğinize bu gün acı [bir] nedamet ettiniz. Çok şükür ki mütt[efik]lerimiz olan İslâvların ve İsklâ[v]ların gemileri imdadımıza yetişti. [Bize] tam on bin zırhlı asker getirdi. [Bu] gece, evvelâ müttefikleriniz olan İr[anlı]ların ordugâhına hücum ettik. O[nları] kâmilen kılıçtan geçirdik. Şimdi [sıra] size geldi. Bekleyin. Açlıktan, su[suz]luktan bitab kalıncaya kadar sur[ları]mızın önünde bekleyin. Müttefik[leri]mizin sayesinde intikamımız alına[cak]. Hendeklerimiz size mezar olacaktı[r]...»

*
* *

Hâkan o gece hiç uyumamıştı. [Sa]baha kadar manevî bir korku ile ti[tre]yerek çadırında dolaşmıştı. Sabahl[eyin] erkenden emir vermiş, ordunun bü[tün] erkân ve ümerasını toplamıştı. Bunl[arın] arasında falcı ve sihirbaz (Topal...) vardı.

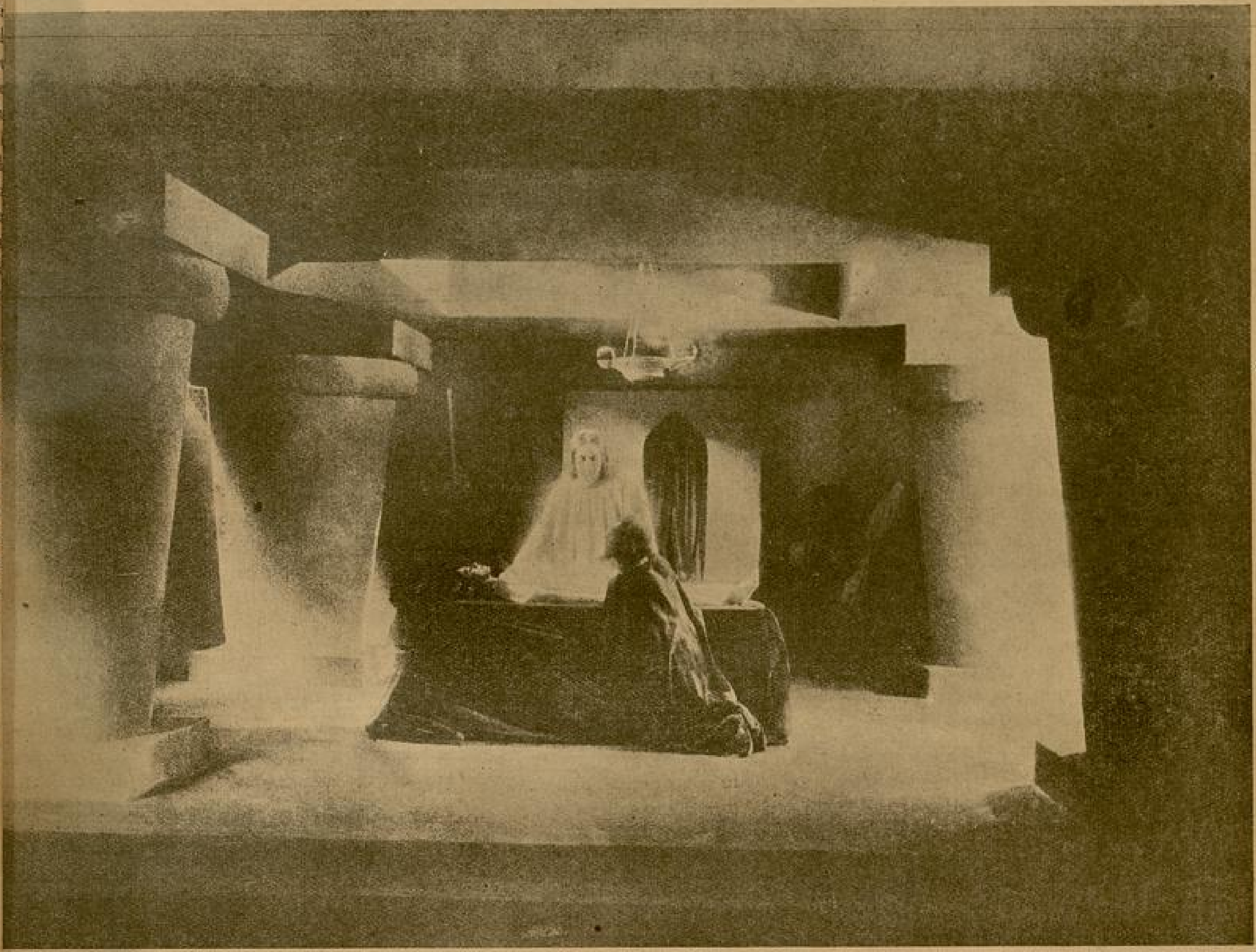

Derinden gelen bir ses: Avar oğlu!.. bu kadına parmağını dokunduğun anda mahvo ursun! .. diyordu.

Hâkan, kendi elile bir koyun boğazlamış, hayvan çırpınırken, hançerile derisini ve etini paralamış; kürek kemiğini çıkararak (Topa)nın önüne fırlatmış :

— Al, bak. Mabutlar, ne söylüyor?.

Diye bağırmıştı.

Topa, önündeki kanlı kemiği almış, saçsız başını semaya kaldırarak bir dua mırıldanmış, ve sonra kemiğe bakmış, söylemeğe başlamıştı :

— Kan.. Kan.. Kan... Deryaları dolduracak, yüksek dağları bile aşacak kadar coşkun kan... Bu kanların kaynak yerinde, iki ceset çırpınıyor.

Bir baş; uzun saçları bir kısrak yelesi gibi dalgalanarak havalanıyor.. Kanlı bir kalp, yerlerde yuvarlanıyor.. Sıkılmış dişler arasından, şu feryat duyuluyor :

— Ey Avar oğlu!..

Hâkan :

— Yetisir.. Bir tek söz daha söyleme...

Diye bağırdı.

***

Bütün Avar ordusunda, kösler ve davullar çalınıyor :

— Göç!.. Göç!.. Göç!..

Diye tellâllar bağırıyordu.

Bir taraftan çadırlar yıkılıyor, yük beygirlerine sarılıyor; diğer taraftan da ağır eşyalar bir araya toplanıyor, yakılıyordu.

Önde, başları eğrilmiş tuğlar çekiliyor.. Buram buram tüten dumanlar arasından Hâkanla maiyeti ağır ağır ilerliyordu. Ve onlar ilerledikçe, Bizans geride kalıyor, uzaklaşıyordu.

***

Şehirde kiliselerin çanları, bütün kuvvetile çalınıyor; bu madenî velvele içinde, candan ve yürekten taşan :

— Kirye Leysun!.. Kirye Leysun!..

Feryatları yükseliyordu.

Patrik Serkiyüs, (Ayasofya) kubbesinin altını dolduran binlerce halka; en gür, en neşeli bir sesle haykırıyordu:

— İşte, büyük Patronumuz ve halâskârımız olan hazreti Meryemin büyük mucizesi. Son muharebede, onun gönderdiği melek ordusunu, bu gözlerimle gördüm. Surlar ve burçlar üzerinde uçuşan bu melekler, kanatlarını kalkan gibi askerlerimizin üzerlerine siper ediyorlar.. Onların yaylarını, kendi ellerile geriyorlar.. Attıkları okları kendi ellerile götürerek Avar askerlerinin göğüslerine saplıyorlardı.. Onun için oklarımız tamamile hedeflerine isabat ediyor, hücum eden Avar askerleri, birer birer yerlere seriliyordu... Bu melekler, bir taraftan sarı saçlarile askerlerimizin kılıçlarını bilerlerken, diğer taraftan da nurdan ellerini Haliç tarafına uzatıyorlar.. Avarların muhasara kayıklarını ters çeviriyorlardı... Diyelim, aşk ve şevk ile bir daha Kirye Leysun!..

— Kirye Leysun!.. Kirye Leysun!..

Bu sesler, coşkun bir dalga gibi Ayasofyanın altın mozaikli kubbesine çarpıyor.. Ve sonra gene; bu cahil ve zavallı halkın, batıl itikatlar ve hürafelerle körleşen ruhlarına süzülüyordu.

— BİTTİ —

BİLMECE: 14

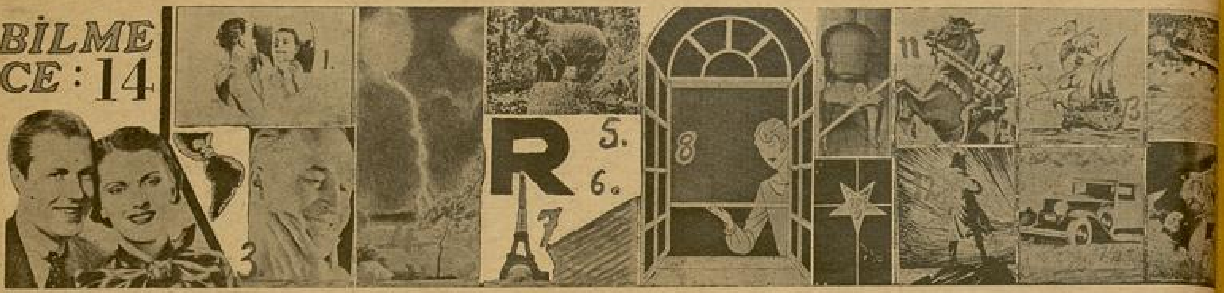

Kemal : — Şükran sana büyük bir müjdem var...

Şükran: — Maaşın mı bindi?.. Apartıman mı satın aldın?.. Yoksa benim istediğim kürk mantoyu mu ısmarladın?..

Kemal : — Hiçbirisi değil. Bunlardan çok daha büyük birşey!..

Şükran: — Allah aşkına nedir?..

Kemal : — . . . .

Müjdenin ne olduğunu yukarıdaki 16 resmin ilk harfleri göstermektedir.

Bu bilmeceyi doğru çözenlere armağanlarımız :

Birinciye : On tane gümüş lira; İkinciye : 7 tane gümüş lira; Üçüncüye : 5 tane gümüş lira; Dördüncüye : 3 tane gümüş l Beşinciden on beşinciye kadar : Birer tane gümüş lira; On altıncıdan otuzuncuya kadar : Yüz kuruşluk bir kitab; Otuz birinc ellinciye kadar : Yetmiş beş kuruşluk bir kitab; Elli birinciden yetmiş beşinciye kadar : Elli kuruşluk bir kitab; Yetmiş altınc yüzüncüye kadar : Yirmi beş kuruşluk bir kitab.

12 inci sayımızdaki bilmecenin doğrusu :

NEDİM dir.

Bu bilmeceyi doğru çözenler arasında yapılan kur'ada kazananlar :

Fotoğraf makinesi: İstanbul Boğazkesen, Çakır sokak No. 71 de Muhterem; **3 metre kazmir:** Nazilli Uzun çarşıda 257 No. da Bay Nazım Hızır; **Müslin elbiselik:** Kırklareli Hafız Ali bey mahallesi 93 No. lu evde Yümnüye Tarık; **Ağrandisman fotoğraf:** İstanbul Dumlupınar okulu talebesinden 427 Osman Mehmed; **Eşarp :** Akhisar Gar işletme memurlarından Bedi Ahmed; İstanbul Anadoluhisarı, Çömlekçiler sokağı No. 54 de Perihan Göçer; **İpek Çorap :** İzmir Karşıyaka Fahreddin paşa caddesi No. 84 Seniha Gürsoy; İstanbul Göztepe, Hamam sokak No. 40 Yüzbaşı İrfan kızı Güler Tokat Orman direktörü eşi Nigâr Civelek; İsparta Posta müdürü kızı Şadüman; **Kravat:** Urfa Ziraat Bankası buğday eksperi Sefer Arpalı; İstanbul Haydarpaşa lisesi 568 Orhan Nihad Önal; Diyarbekir Tayyare alay 28 de pilot Lisaneddin; Ankara T. C. D. D. Hareket Direktörlüğünde 10118 Avni Özkan; **Yazı takımı** İstanbul: Samatya, Hacı Arif bey sokak 113 evde Süleyman Sırrı Tunçer.

Yüz kuruşluk birer kitap: Samsun İdare Hey'eti Başkâtibi Macid Kemal; Balıkesir Kepsut II istihkâm taburu Dr. Z. Orkunt eşi S. Orkunt; Ankara Mukaddem mahallesi Haymana sokak No. 9 Hazım Oral; Gaziantep Ziraat Bankası daktilosu Samiye Tüzün; Antakya [Suriye] Malike Berekât: İstanbul Bakırköy Sümer Bank Bez fabrikası işçilerinden 79 İbrahim; Amasya Defterdarın oğlu Tahsin Sungur; Ankara Paşalar tepesi General Seyfi Apartmanı 2 inci kat Nigâr; Erzurum umum gazeteler satıcısı Hüseyinden öğretmen Enis Ercan; Zonguldak: Zonguldak Saylavı kızı Türkân Altıok.

Yetmiş beş kuruşluk birer kitab: Ankara Samanpazarı Hasırcı sokak No. 10 Kız lisesi talebesinden 1044 Suad Altan; Bartın Belediye doktoru kızı Rebia; Safranbolu Evkaf işyarı Hakkı Özbek; İstanbul Kuzguncuk, Ayhan sokak Tarakonu apartmanı 14 No. Hilmiye Hüseyin; Edirnekapı diş doktoru Übeyt oğlu Özdemir; Karaman Doktor Hayri kızı Mebrure; İzmir Kemal paşa kazasından Ahmed Necati oğlu Faik Sulak; Balıkesir Askerî hastahane doktoru Yüzbaşı Mehmed Ali kızı Özden; Samsun Kefeli apartmanı No. 5 Cihad Varol; Geyve İstasyonu hareket memuru M. Ali; İzmit Deniz Asteğmeni Suphi; Mardin Ankafli İbrahim oğlu Abdurrazak; İstanbul Ticaret Borsası daktilosu Hayrünnisa Canko; Rize Mermerdelen mahallesinde Gümrük mütekaidi M. Nuri oğlu Ferid Akın; Afyon Su şirketinde bay Münir kızı Nezihe.

Elli kuruşluk birer kitab: İstanbul Şişli Hoca Mensur sokak No. 28-3 Refik Hamdun; Milâş Konak caddesinde orta mekteb karşısında 3 No.da Nebahat Değer; Elâziz Posta memnru Sabiha Berkanat; Adana İnhisarlar başmüdürü Süleyman Esmer; Görele Manifaturacı Mustafa Altan; Babaeski Suvari alayı Bl. III Yarsubayı Bay Sırrıdan Şadüman Sırrı; Aydın Varidat memurlarından Naci Ertan; Konya San'at mektebi No. 464 Orhan; Söke Belediye tahakkuk memuru Hıfzı Aktümsek; Lüleburgaz Bindirilmiş Erbaş TB. Hüsameddin; Samsun Ziraat Bankası E. İnce; Bandırma Piyade alayı Tb. I Bl. I N. Saffet; Bursa Askerî lisesi 3285 Sıtkı Ersü; Denizlli Gazi okulası öğretmeni Burhan Saraçoğlu; Tekirdağ P. T. T. havale ve kutu memuru I. Safa; Kerkük (Irak) Çay mahallesi Gedik zade Faik Süleyman; Sivas İstiklâl okulu öğretmenlerinden cati Kaşkal; Ankara Hudud sıhhıye murlarından Ruhi Öz Turhan; An Arap camisi Yüksek minare sokak No Tarık; Ankara Bayındır kent sokak N Mediha Halil.

Yirmi beş kuruşluk birer kitab İstanblu Aksaray, Tramvay apart Celâl Erk: İstanbul Üsküdar yeni ç dişçi bay Kâzım karşısında No. 4 de fiye Osman; Ordu Asrî terzihane Baba zade Kadir; Bafra Orman muam memuru Talat; Çatalca Tümen levazım da Yarsubay Işık; Yenişehir-Bursa T fiyeci Mahmud oğlu Osman; Kırk Bekârlar pavyonu No. 41 Hasan; M men 43 üncü Alay tüfekçisi Bay B oğlu İhsan; Burdur Hamid oğulları F. Kayalp; Ankara Devlet Demiryol hasılat dairesinde Şahab Dindar; An Cümhuriyet Bankası muhaberat servi Meliha; İstanbul Kadıköy Senjozef li 151 Suad; İstanbnl Alman lisesi N man Niyazi; Kütahya Hususî muha başkâtibi Cevad Günalay; Değirmen Salim çavuş evinde E. Kadri; Gazian Gümrük kâtiplerinden Vahid Özen Salâhaddin; Samsun Asliye Ceza ma mesi yazganı Şefik Önen; Adana istasyon Mezarcıoğlu Kemal; Kar ortamekteb Cimnastik öğretmeni R. Ö Ankara Bayındırlık Bakanlığı zat i sicil börosu memurlarında Emin Kastamonu Tapu kâtibi Sulhi Günd oğlu Yılmaz; Antalya Gazi M. K okulu öğretmeni Belkıs; Kırklareli 126 Bölük 4 yarsubay Reşat Aksan; hangazi J. Ko. oğlu Necati İşçen; Ç Zaman tuvalet salonu sahibi A. H Trabzon Memleket hastahanesi doktor vasıtasile M. Ali; Tarsus Pamuk ve tecimeni Kâmil Gündoğdudan Gündoğdu.

No. 14 YARIM AY BİLMECE KUPONU No. 14

ŞİŞLİ
TERAKKİ
LİSESİ

GÜNDÜZ
YATI
ÖĞLE YEMEĞİ

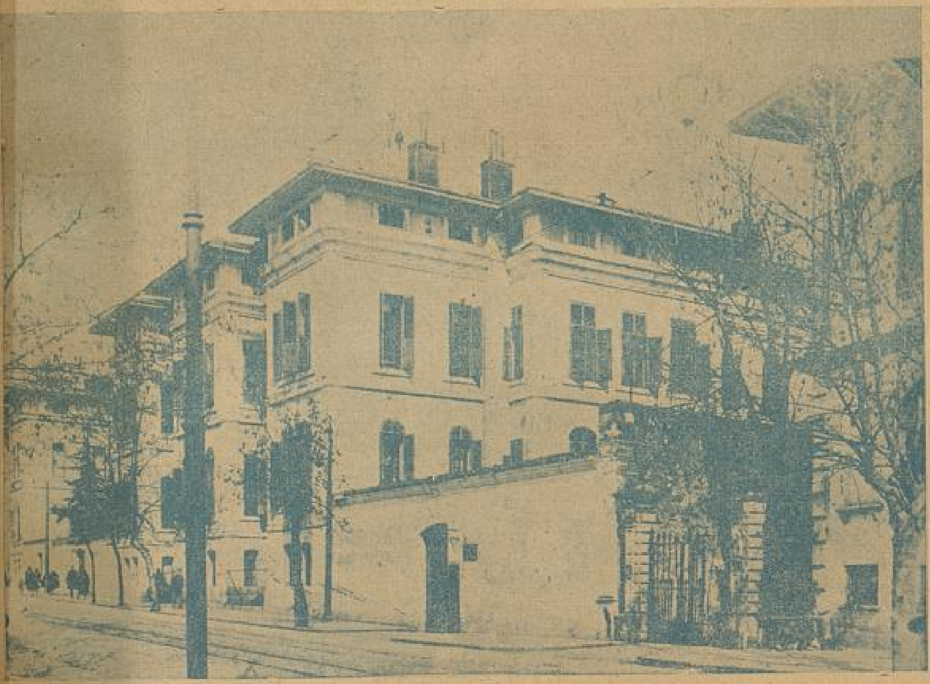

YUVA
İLK OKUL
ORTA
LİSE

TÜRKÇE
FRANSIZCA
ALMANCA
İNGİLİZCE

TÜRKİYENİN EN ESKİ ÖZEL OKULU
(KURULUŞ YILI 1879)

ŞİŞLİ TERAKKİ LİSESİ dir

Tatil ayları bitince her ana ve baba, çocuğunun okulunu düşünmeğe başlar. Yavrularınıza şen bir yaşama içinde ağırbaşlı bir öğrenim, güzel bir eğitim, bol gıda verdirmek isterseniz; onları Nişantaşında Halil Rifat Paşa ve Esvapçıbaşı Konaklarındaki "ŞİŞLİ TERAKKİ LİSESİ„ ne yazdırınız.

Girme şartlarını bildiren prospektüsler parasız gönderilir; Direktörlükten arayınız.

Telefon : 42517

YAKINDA ÇIKIYOR

En sürekli, en parlak, en çabuk yanan: Yeni Kömür yakında çıkıyor.

YAKINDA ÇIKIYOR

En temiz; eli, yeri kirletmeyen; boyasını bulaştırmayan: Yeni Kömür yakında çıkıyor.

YAKINDA ÇIKIYOR

En çok ısıtan, en parlak yanan, yanarken parçalanmıyan: Yeni Kömür yakında çıkıyor.

YAKINDA ÇIKIYOR

En kolay tutuşan, her sobada ve maltızda yanan: Yeni Kömür yakında çıkıyor.

BU BEKLEDİĞİNİZ İDEAL KÖMÜR:

TÜRK ANTRASİTİDİR

ACELE ETMEYİN BEKLEYİN